

Plan Odnowy Miejscowości
Zasole
na lata 2009 – 2015

Spis treści

Wstęp.....	3
Charakterystyka sołectwa Zasole.....	5
Położenie.....	5
Klimat.....	6
Historia.....	7
Krajobraz kulturowy.....	8
Ludność.....	10
Inwentaryzacja zasobów.....	11
Rynek pracy i gospodarka.....	11
Gospodarka.....	11
Bezrobocie.....	14
Gospodarka rolna.....	20
Walory przyrodnicze.....	20
Kultura.....	21
Zabytki.....	21
Instytucje kultury.....	24
Edukacja.....	30
Sport.....	32
Organizacje społeczne.....	32
Analiza SWOT.....	36
Wizja rozwoju.....	37
Planowane zadania i przedsięwzięcia z zakresu odnowy wsi.....	38
System wdrażania i monitoringu.....	39

Wstęp

Plan Odnowy Miejscowości Zasole (POM) jest dokumentem, który ma na celu przedstawienie wizji rozwoju wsi Zasole. Konieczność jego opracowania wynika wprost z wymogów Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (PROW) – Oś priorytetowa 3 „Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej” - Działanie „Odnowa i rozwój wsi”. POM jest również niezbędnym dokumentem przy ubieganiu się o środki dla projektów z zakresu odnowy wsi realizowanych w ramach osi 4 „LEADER”.

Celem Działania „Odnowa i rozwój wsi” jest wpływ na poprawę jakości życia na obszarach wiejskich przez zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi oraz promowanie obszarów wiejskich. Umożliwi to rozwój tożsamości społeczności wiejskiej, zachowanie dziedzictwa kulturowego i specyfiki obszarów wiejskich oraz wpłynie na wzrost atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej obszarów wiejskich.

Realizacja działania tworzy warunki dla rozwoju społeczno - ekonomicznego obszarów wiejskich i aktywizacji ludności wiejskiej przez wsparcie inwestycyjne przyznawane na realizację projektów związanych z zagospodarowaniem przestrzeni publicznej, w tym utrzymaniem, odbudową i poprawą stanu dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi oraz podniesienie atrakcyjności turystycznej obszarów wiejskich.

W ramach działania wsparciem finansowym będą objęte projekty m.in. z zakresu:

1. budowy, przebudowy, remontu lub wyposażania budynków pełniących funkcje rekreacyjne, sportowe i społeczno - kulturalne, w tym świetlic i domów kultury;
2. budowy, przebudowy, remontu lub wyposażania obiektów małej architektury;
3. budowy, przebudowy lub remontu obiektów sportowych, ścieżek rowerowych, szlaków pieszych, placów zabaw, miejsc rekreacji, przeznaczonych do użytku publicznego,
4. zakupu towarów służących przedsięwzięciom związanym z kultywowaniem tradycji społeczności lokalnych lub tradycyjnych zawodów;
5. operacji związanych z kształtowaniem obszarów o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, sprzyjających nawiązywaniu kontaktów społecznych, ze względu na ich położenie oraz cechy funkcjonalno - przestrzenne, w szczególności poprzez odnawianie lub budowę placów parkingowych, chodników lub oświetlenia ulicznego;
6. urządzania i porządkowania terenów zielonych, parków lub innych miejsc wypoczynku;
7. budowy, przebudowy lub remontu infrastruktury turystycznej;
8. zagospodarowania zbiorników i cieków wodnych w celu wykorzystania ich do rekreacji lub w celu poprawy estetyki miejscowości;
9. rewitalizacji budynków wpisanych do rejestru zabytków lub objętych wojewódzką ewidencją zabytków, użytkowanych na cele publiczne oraz obiektów małej architektury, odnawiania lub konserwacji lokalnych pomników historycznych i miejsc pamięci;
10. zakupu i odnawiania obiektów charakterystycznych dla danego regionu lub tradycji budownictwa wiejskiego i ich adaptacji na cele publiczne;
11. budowy, przebudowy, remontu lub wyposażania obiektów budowlanych przeznaczonych na cele promocji lokalnych produktów i usług, w tym pawilonów, punktów wystawowych, sal ekspozycyjnych lub witryn;
12. odnawiania elewacji zewnętrznych i dachów w budynkach architektury sakralnej wpisanych do rejestru zabytków lub objętych wojewódzką ewidencją zabytków i cmentarzy wpisanych do rejestru zabytków;
13. wyburzenia i rozbiórki zdewastowanych obiektów budowlanych w celu uporządkowania terenu w miejscowości, jeżeli niemożliwe jest ich odnowienie i dalsze użytkowanie — w zakresie koniecznym do realizacji pozostałych operacji,

14. zakupu materiału siewnego lub nasadzeniowego roślin wieloletnich;
15. zakupu sprzętu, materiałów i usług, służących realizacji operacji;

Plan Odnowy Miejscowości Zasole określa generalny kierunek rozwoju wsi oraz przedstawia metody i narzędzia jego wdrażania. Z uwagi na fakt, iż odnowa wsi jest wypadkową aktywności, zaangażowania i solidarnej postawy mieszkańców, w przygotowanie dokumentu zaangażowani zostali od samego początku mieszkańcy wsi, w szczególności wybrani przedstawiciele. Spełniony został zatem podstawowy warunek – oddolnej inicjatywy współpracy dla osiągnięcia wspólnego celu. Z kolei warunkiem ubiegania się o środki unijne jest zgodność Planu Odnowy Miejscowości ze Strategią Rozwoju Gminy oraz innymi dokumentami strategicznymi o charakterze lokalnym, regionalnym, krajowym, dlatego też Plan Odnowy Miejscowości Zasole wpisuje się w Strategię Rozwoju Województwa Małopolskiego 2007-2013, Strategię Rozwoju Kraju, Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia oraz Strategię Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa na lata 2007-2013.

Opracowanie i uchwalenie Planu Odnowy Miejscowości stanowi niezbędny warunek przy ubieganiu się o środki finansowe w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 Działanie „Odnowa i rozwój wsi”. Plan Odnowy Miejscowości Zasole spełnia wyznaczone kryteria w ramach Działania i będzie stanowił obligatoryjny załącznik wniosków aplikacyjnych.

Charakterystyka sołectwa Zasole

Położenie

Położenie gminy

Gmina Brzeszcze położona jest w środkowo - zachodniej części województwa małopolskiego, w zachodniej części powiatu oświęcimskiego¹. Od północy i północnego wschodu graniczy z gminą Oświęcim, od wschodu z gminą Kęty, od południa z gminą Wilamowice, a od zachodu z gminą Miedźna. Gminy Wilamowice i Miedźna stanowią równocześnie granicę pomiędzy województwem małopolskim i śląskim.

Gmina Brzeszcze jest gminą górniczo – przemysłowo - rolniczą. W skład gminy wchodzi miasto Brzeszcze oraz 5 sołectw:

- Jawiszowice,
- Skidziń,
- Przecieszyn,
- Zasole,
- Wilczkowice.

Na terenie gminy przeważa zabudowa jednorodzinna wolnostojąca, w dużej części typu wiejskiego. Całkowita powierzchnia gminy (gmina wraz z miastem Brzeszcze) wynosi 46,13 km². Obszar gminy zamieszkuje ponad 21 tys. osób, w tym niemal ośmiuset to mieszkańcy Zasola. Główną rolę komunikacyjną na terenie gminy pełni droga wojewódzka nr 933 Chrzanów – Oświęcim – Brzeszcze – Pszczyna. Droga ta łączy Gminę Brzeszcze z drogą krajową nr 1 Gdańsk – Częstochowa – Pszczyna – Bielsko Białe – Cieszyn i drogą krajową nr 44 Gliwice – Tychy – Oświęcim – Kraków. Przez teren gminy przebiega również linia kolejowa, która łączy gminę z Oświęcimiem i dalej Katowicami i Krakowem oraz Czechowicami - Dziedzicami i Pszczyną, Bielskiem - Białą.

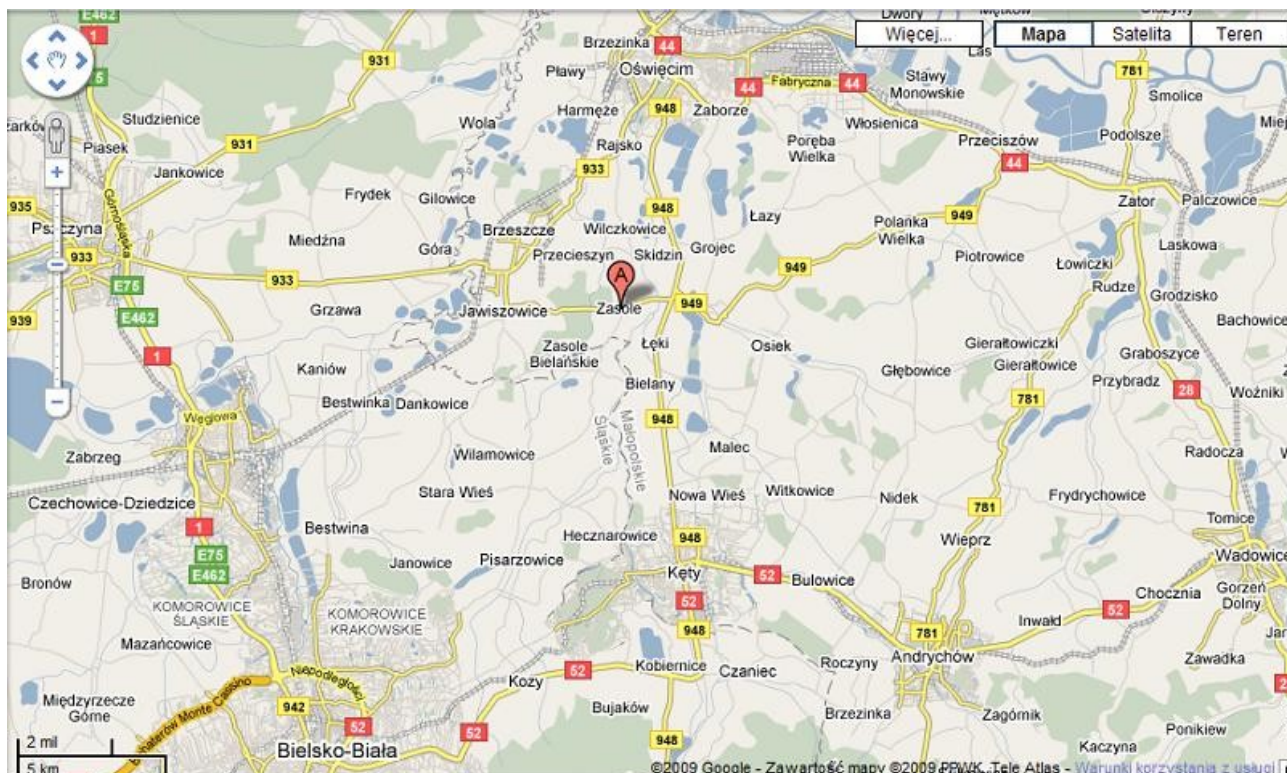
Gmina zgodnie z regionalizacją fizyczno - geograficzną J. Kondrackiego (2002) położona jest w obrębie mezoregionu Dolina Górnej Wisły (512,22) i mezoregionu Pogórze Wilamowickie (512,23), należących do makroregionu - Kotlina Oświęcimska (512,2). Obszar gminy położony jest w widłach rzek Wisły i Soły. Wisła stanowi zachodnią granicę gminy, natomiast Soła wschodnią. Powierzchnia Pogórza Wilamowickiego wznosi się łagodnie w kierunku południowym od poziomu 236 m n.p.m. w dolinie Wisły do około 270 m. n.p.m. w południowej części gminy. Największa różnica wysokości wynosi zaledwie 34 m.

Położenie sołectwa

Sołectwo (wieś) Zasole jest położone na południowym wschodzie gminy Brzeszcze. Dalej na wschód od Zasola leży miejscowość Łęki w gminie Kęty. Na zachodzie znajduje się brzeszczańskie sołectwo Jawiszowice, z kolei na północy położone jest miasto Brzeszcze oraz pozostałe sołectwa gminy Brzeszcze – Przecieszyn, Wilczkowice i Skidziń. Przez sołectwo przebiega droga wojewódzka nr 949, łącząca Przeciszów z Brzeszczami. Teren wsi jest w zasadzie równinny, choć urozmaicony terenami zielonymi, lasami i rzekami (Soła, Młynówka). Ogromną rolę odgrywa Soła, która w przybliżeniu wyznacza wschodnią granicę sołectwa Zasole i całej gminy Brzeszcze, nierzadko sprawiając zagrożenie powodziowe.

¹ Charakterystyka gminy – źródło: Program Ochrony Środowiska dla Gminy Brzeszcze, Małopolska Agencja Energii i Środowiska, 2004 r.

Położenie Zasola

źródło: Mapy Google

Klimat

Gmina Brzeszcze położona jest w zasięgu umiarkowanie ciepłego piętra klimatycznego, rejonu Kotliny Oświęcimskiej². Jest to jeden z najcieplejszych regionów w Polsce, jednak zaznacza się na terenie gminy charakterystyczna dla klimatu kotlin zmienność warunków klimatycznych, przejawiająca się niską temperaturą miesięcy zimowych. Średnia roczna suma opadów jest stosunkowo wysoka od około 700 do 900 mm. Głównie w okresie późnej wiosny i wczesnego lata na terenie gminy występuje dość dużo burz z gradem. Obszar jest słabo przewietrzany, występuje duża liczba cisz atmosferycznych i słabszych wiatrów.

W związku z tym, iż rzeźba obszaru jest słabo zróżnicowana, obszar nie odznacza się wyraźnym zróżnicowaniem mezoklimatycznym. Większość terenów położona jest w obrębie mezoklimatu wyższych teras rzecznych o cechach umiarkowanie korzystnych dla mieszkańców i rolnictwa. Jednak występuje tu skłonność do powstawania i utrzymywania się niskich inwersji termicznych, które sprzyjają koncentracji zanieczyszczeń powietrza oraz dość silne wypromieniowanie ciepła w godzinach nocnych. Z tym wiąże się skrócenie okresu bezprzymrozkowego oraz tendencja do powstawania mgieł radiacyjnych

² Informacje o klimacie w gminie Brzeszcze - źródło: Program Ochrony Środowiska (...)

Historia

Historia gminy

Brzeszcze i okoliczne wsie założono w okresie średniowiecza na prawie niemieckim. Najstarszą wsią na terenie obecnego miasta i gminy są Jawiszowice, wzmiankowane w spisach świętopietrza w 1326 r. Pozostałe wsie poświadczone zostały w XIV i XV w.³

Brzeszcze na początku były wsią książęcą a później królewską. Na początku XVII w. należały do rodu Małachowskich, a po nich do Duninów. W roku 1822 stały się własnością Karola Ludwika Habsburga i pozostały w ich posiadaniu do roku 1924. Następnie Karol Stefan, w ramach rozliczeń podatkowych z rządem polskim podarował majątek w Brzeszczach między innymi Polskiej Akademii Umiejętności. W roku 1903 w Brzeszczach rozpoczęto budowę kopalni węgla, która stała się nowym źródłem utrzymania dla ludności. Stała się również bazą dla powstania i rozwoju życia społecznego, kulturalnego i działalności politycznej.

Rok 1939 rozpoczął trwający blisko 6 lat okres okupacji hitlerowskiej. Teren obecnej gminy znajdował się w granicach III Rzeszy. W 1940 niemiecki okupant przystąpił do budowy obozu koncentracyjnego w Oświęcimiu, natomiast w 1942 r. na terenie Brzeszcz i Jawiszowic powstały dwa podobozy – Budy i Jawischowitz. Brzeszcze zostały wyzwolone przez wojska radzieckie 27 stycznia 1945r. Po roku 1945 nastąpił dynamiczny rozwój miejscowości, szczególnie w latach 60 i 70-tych.

7 lipca 1962 roku Brzeszcze uzyskały prawa miejskie, natomiast obecny kształt administracyjny miasta i gminy został ustalony w 1982 roku. W 1966 roku miasto otrzymało swój herb, którego projektodawcą jest Józef Fijas.

Od 1 stycznia 1999r Gmina Brzeszcze wchodzi w skład powiatu oświęcimskiego w województwie małopolskim.

Środowisko kulturowe Gminy Brzeszcze tworzą występujące na tym terenie obiekty zabytkowe, zachowane formy budownictwa zagrodowego, przykopalniane osiedla robotnicze, kapliczki, krzyże przydrożne, pomniki, cmentarze i inne elementy małej architektury.

Historia sołectwa

Do 1952 r. wieś Zasole była przysiółkiem wsi Łęki, pod nazwą Łęki – Zasole⁴. Administracyjnie przynależała do gminy Kęty. W 1953 r. na mocy uchwały Powiatowej Rady Narodowej w Oświęcimiu przysiółek Łęki – Zasole została samodzielną wsią pod nazwą Zasole i weszła w skład gminy Nowa Wieś, rozpoczynając swój byt z następującym stanem:

- stan ludności – 440 osób
- budynków mieszkalnych we wsi – 90
- powierzchnia gospodarstw rolnych – 114 ha
- jednoklasowa szkoła powszechna (cztery oddziały)
- sklepik wiejski Gminnej Spółdzielni w Kętach (w domu prywatnym).

Struktura mieszkańców:

- rolnicy – 26,2%
- górnicy i emeryci – 60,7%
- inni robotnicy – 13,1%

3 Historia gminy – źródło: Program Ochrony Środowiska dla Gminy Brzeszcze, Małopolska Agencja Energii i Środowiska, 2004 r.

4 Historia sołectwa – źródło: materiał roboczy „Mapa zasobów wsi Zasole”, Ośrodek Kultury w Brzeszczach.

Wieś nie miała wówczas sieci elektrycznej, na jej terenie pracował jeden silnik spalinowy „Diesel”, używany do omłotów (własność Jana Jedlińskiego).

W 1954 r. Zasole weszło w skład gromadzkiej Rady Narodowej w Przecieszynie, a od roku 1973 przeszło do gminy Jawiszowice – powiat Oświęcim. W 1975 r. Zasole zostało włączone administracyjnie, wraz z gminą Jawiszowice, do gminy Brzeszcze.

Kalendarium:

- XIII w. - najstarsze wzmianki o przysiółku Zasole, połączonym z macierzystą wsią Łęki
- 1508 r. - inwentarz zamku oświęcimskiego, m.in. Bielany, Łęki jako wsie królewskie
- 1789-94 – J. Stanek w monografii „Z dziejów Ziemi Oświęcimskiej” odnotował, że w tych latach w Zasolu mieszkało 3 zagórników, 26 chałupników, 3 komorników
- 1857 r. - właścicielem Łęk (Zasola) był K. Larisch
- 1912 r. - budowa szkoły
- 1913 r. - otwarcie szkoły pod nazwą Szkoła Ludowa jednoklasowa, mieszana w Zasolu Łęckim, Okrąg Szkolny Biała, naukę rozpoczyna 10 chłopców i 18 dziewcząt
- 1931 r. - ufundowanie przez rodziców sztandaru szkolnego, poświęconego w Kościele w Bielanach przez ks. Góralika
- 1938 r. - Gromadzka Rada w Łękach uchwała nadbudowę szkoły
- 1953 r. - wyłączenie z gromady Łęki przysiółka Zasole i utworzenie samodzielnej gromady o nazwie Zasole, w gminie Kęty
- 1954 r. - przynależność do gminy Przecieszyn, założenie OSP
- 1956 r. - zabłysła pierwsza żarówka
- 1960 r. - budowa drewnianego baraku wiejskiego
- 1964 r. - dobudowanie świetlicy (zniszczona pożarem)
- 1973 r. - przejście do gminy Jawiszowice
- 1975 r. - remont szkoły, włączenie gminy Jawiszowice wraz z Zasolem do gminy Brzeszcze
- 1983 r. - rozpoczęcie budowy Przedszkola i Ośrodka Zdrowia, straż otrzymuje pierwszy samochód
- 1984 r. - budowa wiejskiej sieci wodociągowej
- 1987 r. - przekazanie do użytku dwuoddziałowego Przedszkola
- 1988 r. - przekazanie Gminnego Ośrodka Zdrowia
- 1990 r. - otwarcie kaplicy w domu p. Wandy Dusik
- 1991 r. - rozpoczęcie budowy kaplicy
- 1993 r. - uroczystość wmurowania kamienia węgielnego
- 1997 r. - uroczystość poświęcenia kaplicy

Krajobraz kulturowy

Pod względem krajobrazowym dominuje w gminie krajobraz otwarty – osadniczo – rolniczy⁵. Jedyne obszar Brzeszcz jest zurbanizowany. Płaskie ukształtowanie i mały udział zalesień w pokryciu terenu powodują, że charakterystyczne dla gminy są dalekie widoki i szerokie panoramy. Szczególną rolę odgrywa jeden z grzbietów karpackich - Beskid Mały, zamykający od południa panoramy z terenu Gminy.

Dla walorów krajobrazowych Gminy kluczowymi elementami są:

- Ciągi krajobrazowe dolin rzecznych Wisły i Soły łączące dalekie wglądy w pasma Beskidów na południu oraz w rozległy krajobraz rolniczo – osadniczy w pozostałych kierunkach z sekwencją wewnątrz kameralnych wyznaczanych przez zarośla łęgowe i starorzecza,

⁵ Krajobraz kulturowy gminy – źródło: Gminny program opieki nad zabytkami gminy Brzeszcze, Regionalny Ośrodek Badań i Dokumentacji Zabytków w Krakowie, Kraków 2007.

- Zespoły stawów rybnych o długiej tradycji historycznej, znacznych walorach przyrodniczych i ukształtowanej formie własnej,
- Dominanty kulturowe w postaci wież kościołów parafialnych oraz elementów infrastruktury górniczej,
- Zespół wewnątrz krajobrazu zurbanizowanego w Kolonii Górniczej w Brzeszczach,
- Krajobraz osadniczy historycznych zespołów ruralistycznych znacznie przekształcony w wyniku rozbudowy i modernizacji poszczególnych miejscowości,
- Cennym elementem krajobrazowym, zagrożonym ze względu na zmiany gospodarczo – ekonomiczne, jest siatka rozłogów pól, decydująca o tożsamości krajobrazu rolniczego Małopolski,
- Elementem dysharmonijnym, wymagającym docelowo zagospodarowania krajobrazowego i neutralizacji ekologicznej są obszary odstojników i tereny zdewastowane w wyniku szkód górniczych.

Teren Gminy był objęty rozpoznaniem archeologicznym w ramach Archeologicznego Zdjęcia Polski. Badania przeprowadzono w granicach obszarów AZP nr 103 – 49, 104 – 49, 105 – 49. W trakcie badań nie zidentyfikowano żadnych stanowisk archeologicznych, ani pradziejowych śladów osadniczych.

W trakcie prac nad Strategią Rozwoju Społeczno – Gospodarczego Miasta i Gminy Brzeszcze na lata 2005-2015 nakreślono wizję rozwoju gminy:

„Brzeszcze – gmina o wiejskich walorach i miejskich standardach, przywiązana do tradycji, zdecydowana na rozwój”. Jednocześnie w wyniku prowadzonych wówczas badań stwierdzono pewien kryzys w postrzeganiu i definiowaniu owej tradycji. Ze względów historycznych elementami tradycji, wokół których można budować pozytywny program kształtowania poczucia tożsamości regionalnej wydają się być:

- tradycja księstwa oświęcimskiego,
- tradycja górnicza,
- tradycja gospodarki rolnej i stawowej,
- związki z Małopolską
- tradycja legionowa,
- specyfika pogranicza historycznej Ziemi Krakowskiej i Śląska

Jako znaki tożsamości mogą wystąpić:

- kościół p.w. św. Marcina w Jawiszowicach – najcenniejszy i najstarszy zabytek regionu, o indywidualnej i rozpoznawalnej formie architektonicznej.
- zespoły zabudowy kolonii górniczych w Brzeszczach
- elementy krajobrazu kulturowego z mozaiką stawów oraz krajobrazu nadrzecznego Wisły i Soły.

Ludność

Liczba ludności w gminie

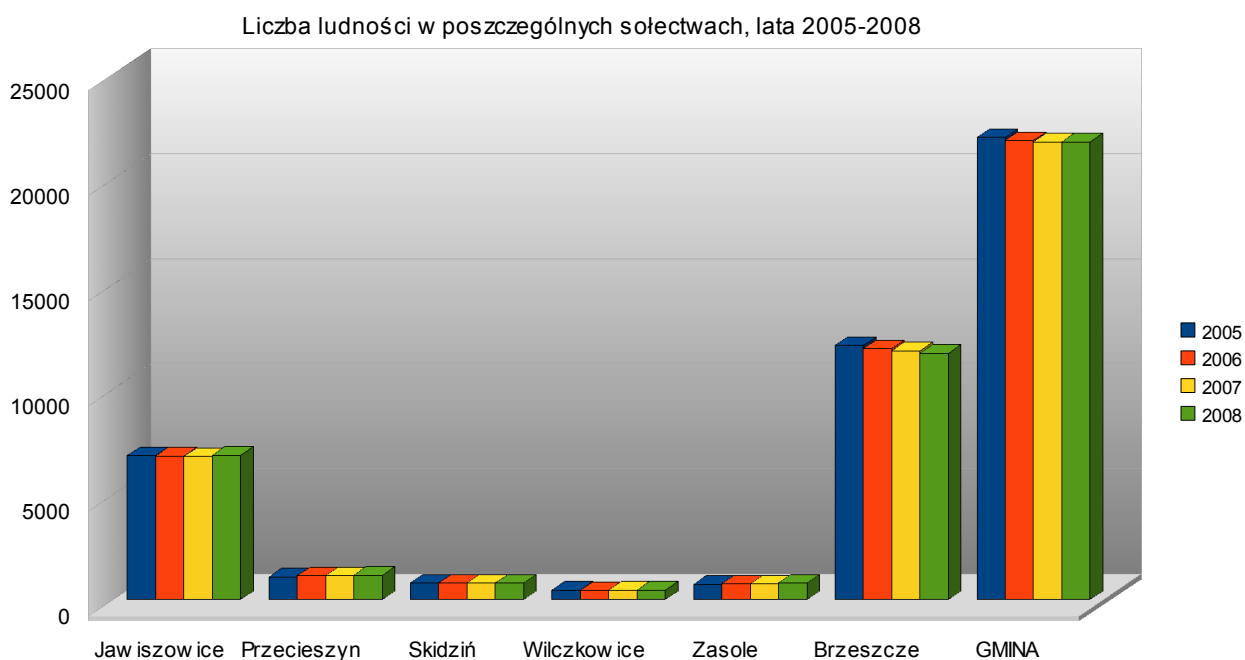
Liczba ludności w gminie Brzeszcze wykazuje w ostatnich latach tendencję do nieznacznego zmniejszania się, przy czym zjawisko to napędzane jest przez migrację ludności z samego miasta. O ile bowiem, liczba mieszkańców gminy zmniejszyła się o 1%, o tyle z miasta wyprowadziło się 375 mieszkańców (3%), w okresie między grudniem 2005 i 2008 roku.

Liczba mieszkańców gminy Brzeszcze zameldowanych na pobyt stały, stan na koniec danego roku				
MIEJSCOWOŚĆ	LATA			
	2005	2006	2007	2008
Jawiszowice	6843	6819	6804	6856
Przecieszyn	1082	1126	1134	1158
Skidziń	770	779	786	797
Wilczkowice	448	438	446	449
Zasole	728	737	752	775
Brzeszcze	12080	11924	11819	11705
Razem GMINA	21951	21823	21741	21740

Źródło: Urząd Gminy w Brzeszczach

Liczba ludności w sołectwie

Pod względem demograficznym Zasole wykazuje podobną tendencję do pozostałych sołectw, tzn. liczba mieszkańców wsi w 2008 r. zwiększyła się w porównaniu do poprzednich lat (728 osób na koniec 2005 r., 775 osób – 2008 r.). W ciągu trzech ostatnich lat przybyło 6% mieszkańców wsi.

Źródło: Urząd Gminy w Brzeszczach

Inwentaryzacja zasobów

Rynek pracy i gospodarka

Gospodarka

Kopalnia Węgla Kamiennego "Brzeszcze – Silesia" Ruch I⁶ jest największym przedsiębiorstwem na terenie gminy Brzeszcze, działającym w ramach Kompanii Węglowej S.A. Jest też liczącym się organizmem gospodarczym województwa. Od wielu lat wywiera zasadniczy wpływ na kształtowanie poziomu życia mieszkańców, rozwój stosunków społecznych w środowisku oraz świadomości obywatelskiej górników i ich rodzin. Z rozwojem kopalni rosło górnicze miasto Brzeszcze, a wraz z nim ludzie, z których wielu całe swoje życie, zdolności i umiejętności poświęciło górnictwu.

Kopalnia "Brzeszcze-Silesia" Ruch I ma duże zasoby węgla kamiennego, których eksploatację utrudniają jednak warunki geologiczne: pokłady cienkie i poprzecinane uskoki. W górnych warstwach obserwuje się znaczny napływ wody, a w dolnych coraz silniejsze występowanie metanu.

Obszar górniczy kopalni "Brzeszcze-Silesia" Ruch I zlokalizowany jest w większości na terenie miasta Brzeszcze oraz przynależnej do tej gminy wsi Jawiszowice, Skidziń, Przecieszyn, Wilczkowice i leżącej poza gminą wsi Rajsko. Kopalnia sąsiaduje od zachodu z rejonem Międzyrzecze i Ćwiklice, od wschodu z obszarem Oświęcim – Polanka, a od południa z Jawiszowicami. Rejony te są obszarami rezerwowymi. Od strony północnej usytuowany jest obszar górniczy KWK Piast Ruch II w Woli. Złoże węgla kamiennego zostało udokumentowane do głębokości zalegania pokładu 510, tj. do około 1150 m. Przedmiotem eksploatacji są aktualnie pokłady warstw orzeskich i rudzkich. W obrębie obszaru górniczego "Brzeszcze" dokonuje się eksploatacji węgla oraz kopaliny towarzyszącej - metanu. Udokumentowane zasoby przemysłowe węgla kopalni "Brzeszcze-Silesia" Ruch I w ilości 157,5 mln ton zapewniają jej przy obecnym poziomie wydobywania dalszą żywotność na ponad 34 lata. Cała ilość wydobytego węgla kierowana jest do zakładu mechanicznej przeróbki węgla, a następnie sprzedawana na cele energetyczne i ciepłownicze, na cele opałowe odbiorcom indywidualnym. Kopalnia "Brzeszcze-Silesia" Ruch I jest najbardziej metanową kopalnią Górnośląskiego Zagłębia Węglowego.

Od kilku lat, na terenie pogórnictwa Kopalni „Brzeszcze-Silesia” - dawnym Ruchu II Jawiszowice, lokują swoje zakłady przedsiębiorstwa nabywające nieruchomości po likwidowanej w tym miejscu działalności kopalni. Obszar ten spełnia de facto rolę strefy gospodarczej, która zaczyna znacząco wpływać na klimat gospodarczy w całej gminie.

W gminie Brzeszcze zostały zarejestrowane w 2007 r. ogółem 1893 podmioty gospodarki narodowej, przy czym w ujęciu trzyletnim – od 2005 r. następuje wzrost ilości rejestrowanych podmiotów. Wielkości te nie do końca odzwierciedlają stan rzeczywisty, ponieważ obejmują również podmioty, które zostały wyrejestrowane w tym samym roku.

W gminnej ewidencji działalności gospodarczej na koniec 2008 r. zarejestrowane były 1172 przedsiębiorstwa prowadzone przez osoby fizyczne, przy czym rozkład pomiędzy poszczególne miejscowości gminy wyglądał następująco⁷: Brzeszcze - 619, Jawiszowice – 391, Skidziń – 49, Wilczkowice – 19, Zasole – 29, Przecieszyn – 65.

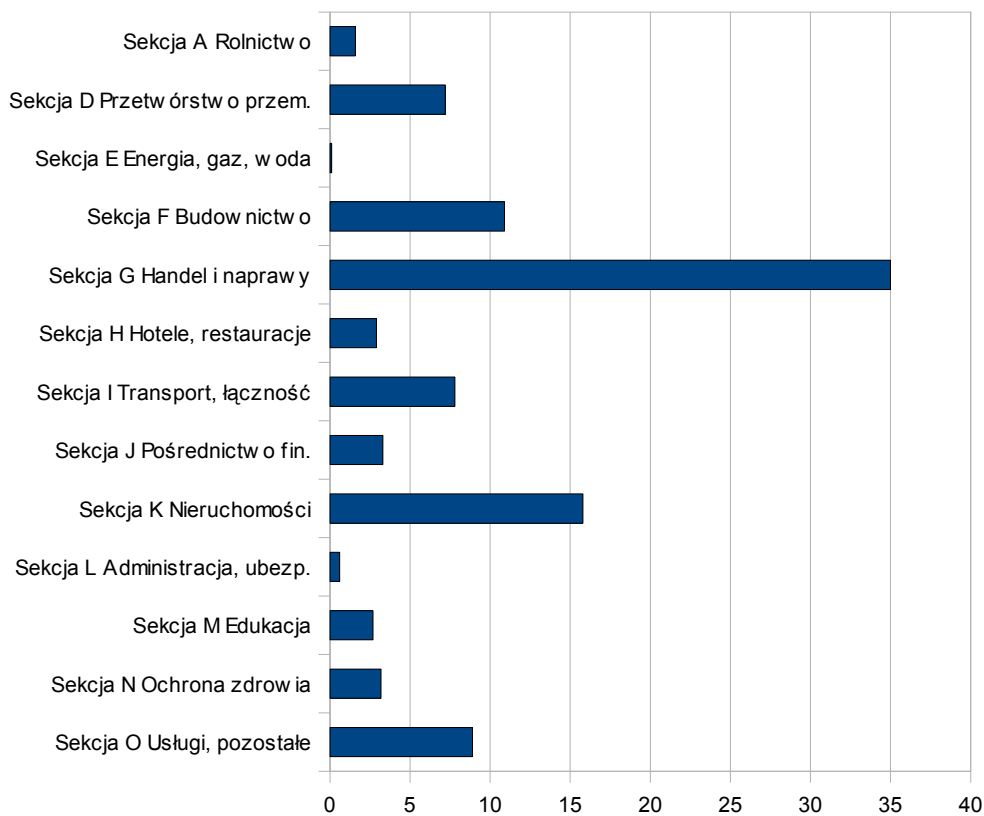
⁶ Informacje o KWK „Brzeszcze-Silesia” - źródło: strona internetowa kopalni www.kwsa.pl

⁷ Źródło: Urząd Gminy w Brzeszczach.

Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON wg sektorów własnościowych oraz wg sekcji PKD - Gmina Brzeszcze			
	2005	2006	2007
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ ZAREJESTROWANE W REJESTRZE REGON WG SEKTORÓW WŁASNOŚCIOWYCH			
Ogółem			
ogółem	1 844	1 860	1 893
Sektor publiczny			
podmioty gospodarki narodowej ogółem	83	77	77
państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego ogółem	41	36	36
spółki handlowe	4	4	4
Sektor prywatny			
podmioty gospodarki narodowej ogółem	1 761	1 783	1 816
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	1 447	1 459	1 488
spółki handlowe	45	46	50
spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	2	2	2
spółdzielnie	6	6	6
fundacje	1	1	1
stowarzyszenia i organizacje społeczne	28	32	35
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ ZAREJESTROWANE W REJESTRZE REGON WG SEKCJI PKD			
Jednostki zarejestrowane			
ogółem			
ogółem	1 844	1 860	1 893
w sekcji A Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo			
ogółem	19	28	30
w sekcji C Górnictwo			
ogółem	3	3	3
w sekcji D Przetwórstwo przemysłowe			
ogółem	139	137	137
w sekcji E Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę			
ogółem	2	2	2
w sekcji F Budownictwo			
ogółem	189	197	206
w sekcji G Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego			
ogółem	681	673	661
w sekcji H Hotele i restauracje			
ogółem	52	53	55
w sekcji I Transport, gospodarka magazynowa i łączność			
ogółem	134	138	147
w sekcji J Pośrednictwo finansowe			
ogółem	59	58	63
w sekcji K Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej			
ogółem	287	292	299
w sekcji L Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenie społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne			
ogółem	13	11	11
w sekcji M Edukacja			
ogółem	55	53	51
w sekcji N Ochrona zdrowia i pomoc społeczna			
ogółem	59	57	60
w sekcji O Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała			
ogółem	152	158	168

Źródło: strona internetowa Głównego Urzędu Statystycznego www.stat.gov.pl

Podmioty gospodarki narodowej wg sekcji PKD w 2007 r.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Z powyższych danych wynika, że najwięcej podmiotów skupia sekcja G Handel i naprawy – 661 podmiotów, co stanowi 35 % ogółu zarejestrowanych. Zaznacza się stały spadek podmiotów w tej dziedzinie. Dla porównania w roku 2005 sekcja handlu i napraw skupiała 681 podmiotów. Dynamicznie rozwija się również sekcja K Obsługa nieruchomości, usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej – tutaj skupione jest 299 podmiotów, co stanowi ok. 16 % wszystkich zarejestrowanych i zaznacza się tendencja wzrostowa (odpowiednio 287, 292 podmioty w latach 2005, 2006).

Kolejne dziedziny skupiające większą ilość podmiotów to sekcja G Budownictwo (11% ogółu), sekcja O Usługi pozostałe (8,9%) oraz zbliżone do nich pod względem liczby podmiotów reprezentujących Sekcja I Transport, łączność (7,8%) oraz Sekcja D Przetwórstwo przemysłowe (7,3%). Z wyjątkiem przetwórstwa przemysłowego, które notuje minimalny spadek liczby podmiotów (139 w 2005 r. oraz 137 w 2007 r.), pozostałe branże charakteryzują się wzrostem liczby rejestrowanych przedsiębiorstw, średnio o 9% w stosunku do danych z 2005r.

Bezrobocie

Bezrobocie w gminie

Na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Oświęcimiu z lat 2007 – 2008⁸ można zauważyć, iż stopa bezrobocia w powiecie oświęcimskim w całym tym okresie była wyższa od stopy bezrobocia w województwie małopolskim ale niższa od stopy bezrobocia w kraju. Na koniec 2008 r. wyniosła 9%, co oznacza, że była niższa od stopy bezrobocia na koniec 2007 r. (grudzień 2007 r. - 10,6%) oraz na przełomie 2006 / 2007 r. (styczeń 2007 – 14,4%).

Stopa bezrobocia w latach 2007 – 2008 r. w powiecie oświęcimskim na tle województwa i kraju.

Stopa bezrobocia w roku 2008				Stopa bezrobocia w roku 2007			
Miesiąc	Polska	woj. Małopolskie	PUP Oświęcim	Miesiąc	Polska	woj. Małopolskie	PUP Oświęcim
grudzień	9,5	7,6	9	grudzień	11,2	8,7	10,6
listopad	9,1	7,2	8,5	listopad	11,2	8,8	10,9
październik	8,8	7	8,3	październik	11,3	8,7	10,7
wrzesień	8,9	7	8,3	wrzesień	11,6	9	10,8
sierpień	9,1	7,1	8,5	sierpień	11,9	9,1	11,1
lipiec	9,2	7,1	8,7	lipiec	12,1	9,2	11,4
czerwiec	9,4	7,3	9,1	czerwiec	12,3	9,4	11,4
maj	9,8	7,6	9,4	maj	12,9	9,8	11,7
kwiecień	10,3	8	9,7	kwiecień	13,6	10,4	12,5
marzec	10,9	8,4	10,2	marzec	14,3	10,9	13,1
luty	11,3	8,8	10,8	luty	14,8	11,4	14,0
styczeń	11,5	8,9	10,9	styczeń	15,1	11,6	14,4

Źródło: strona internetowa Powiatowego Urzędu Pracy w Oświęcimiu, www.pup.oswiecim.pl

Najliczniej reprezentowanym przedziałem wiekowym wśród osób bezrobotnych w gminie Brzeszcze jest przedział 25 – 34 lata. Aż 33% bezrobotnych wywodzi się z tej młodej grupy wiekowej. Bardziej wymowne jest natomiast to, iż drugą najliczniejszą grupą są osoby bezrobotne w wieku 18 – 24 lata (27%), co pozwala zauważyć, że ok. 60% bezrobotnych w gminie to młodzi ludzie - w wieku 18 – 34 lata. Kolejna w skali wielkości grupa to przedział wiekowy 45 – 54 lata (20%).

Struktura w wieku osób bezrobotnych w gminie Brzeszcze, stan na 10.02.20

Wiek	Gmina Brzeszcze	
	Liczba bezrobotnych	% ogółu
18-24	147	27,12
25-34	179	33,03
35-44	85	15,68
45-54	113	20,85
55-59	17	3,14
60-64	1	0,18
Ogółem	542	100

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Oświęcimiu.

Najwięcej osób spośród grona bezrobotnych w gminie Brzeszcze posiada wykształcenie

⁸ Informacje dotyczące bezrobocia (w tym z obszaru gminy Brzeszcze) – źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Oświęcimiu oraz strona www.pup.oswiecim.pl

policealne lub średnie zawodowe (30,2%), najmniej osób natomiast legitymuje się wykształceniem wyższym, bo niespełna 11%. Wśród bezrobotnych zarejestrowanych jest również sporo osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym – 28,2%.

Struktura w wykształcenia osób bezrobotnych w gminie Brzeszcze, stan na 10.02.2009 r.

Wykształcenie	Gmina Brzeszcze	
	Liczba bezrobotnych	% ogółu
wyższe	59	10,89
policealne i średnie zawodowe	164	30,26
średnie ogólnokształcące	67	12,36
zasadnicze zawodowe	153	28,23
gimnazjalne i poniżej	99	18,27
Ogółem	542	100

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Oświęcimiu

W gminie Brzeszcze niemal 27% osób bezrobotnych posiada w swoim dorobku staż pracy od roku do pięciu lat, co może dziwić, zważywszy na mniejszą liczbę bezrobotnych legitymujących się stażem do jednego roku (21,6%), a nawet brakiem jakiegokolwiek stażu (19,4%). Najmniej osób szukających pracy wywodzi się z kręgu najbardziej doświadczonych, tj. posiadających staż pracy rzędu trzydziestu i więcej lat (2,2%).

Liczba osób bezrobotnych w gminie Brzeszcze według stażu pracy, stan na 10.02.2009 r.

Staż pracy ogółem	Gmina Brzeszcze	
	Liczba bezrobotnych	% ogółu
do 1 roku	117	21,59
1-5	146	26,94
5-10	66	12,18
10-20	54	9,96
20-30	42	7,75
30 lat i więcej	12	2,21
bez stażu	105	19,37
Ogółem	542	100

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Oświęcimiu

Stosunkowo optymistycznym wskaźnikiem jest czas pozostawania osób bezrobotnych bez pracy. Najbardziej niebezpieczne, tzw. chroniczne, bezrobocie pow. 24 miesięcy występuje w gminie Brzeszcze na dość niskim poziomie 14,4%. Jeszcze niżej kształtuje się bezrobocie osób pozostających bez pracy od roku do dwóch lat (6%). Osoby bezrobotne w gminie szukają pracy najczęściej od miesiąca do trzech miesięcy (29,5%), od trzech do sześciu (20,8%), często też wystarcza jeden miesiąc (18,6%).

Liczba osób bezrobotnych w gminie Brzeszcze w edług czasu
pozostawania bez pracy, stan na 10.02.2009 r.

Czas pozostawania bez pracy w miesiącach	Gmina Brzeszcze	
	Liczba bezrobotnych	% ogółu
do 1	101	18,63
1-3	160	29,52
3-6	113	20,85
6-12	57	10,52
12-24	33	6,09
pow. 24	78	14,39
Ogółem	542	100

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Oświęcimiu.

Bezrobocie w sołectwie

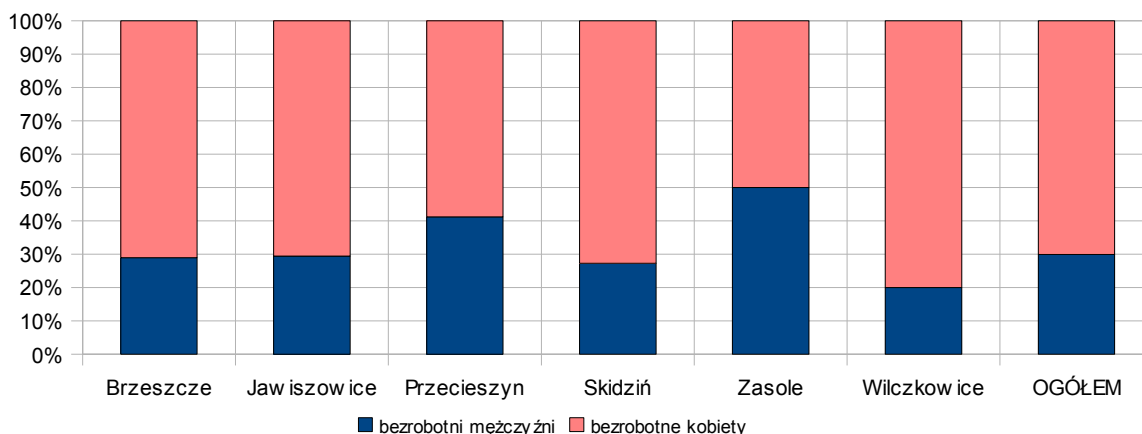
W dniu 10 lutego 2009 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Oświęcimiu było zarejestrowanych 14 osób bezrobotnych z Zasola, przy czym stanowili oni 2,6% ogółu bezrobotnych w gminie. O ile liczba bezrobotnych w sołectwie nie jest w żaden sposób porównywalna do liczby bezrobotnych w Brzeszczach lub Jawiszowicach, o tyle odsetek bezrobotnych kobiet w Zasolu w stosunku do ogółu bezrobotnych we wsi nie odbiega już tak wyraźnie od średniego wskaźnika (70,1%) i wynosi 50%. To jedyny przypadek sołectwa w gminie Brzeszcze, w którym brak zauważalnej przewagi bezrobotnych kobiet wśród ogółu osób zarejestrowanych w urzędzie pracy jako bezrobotne.

Liczba bezrobotnych w poszczególnych miejscowościach gminy Brzeszcze, stan na 10.02.2009 r.

Miejscowości w gminie Brzeszcze	Liczba bezrobotnych	w tym kobiety	% ogółu bezrobotnych	% ogółu bezrobotnych kobiet w ogóle bezrobotnych w miejscowości
Brzeszcze	290	206	53,51	71,03
Jawiszowice	194	137	35,79	70,62
Przecieszyn	17	10	3,14	58,82
Skidziń	22	16	4,06	72,73
Zasole	14	7	2,58	50
Wilczkowice	5	4	0,92	80
OGÓŁEM	542	380	100	70,11

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Oświęcimiu

Struktura płci osób bezrobotnych w poszczególnych miejscowościach gminy Brzeszcze (%)

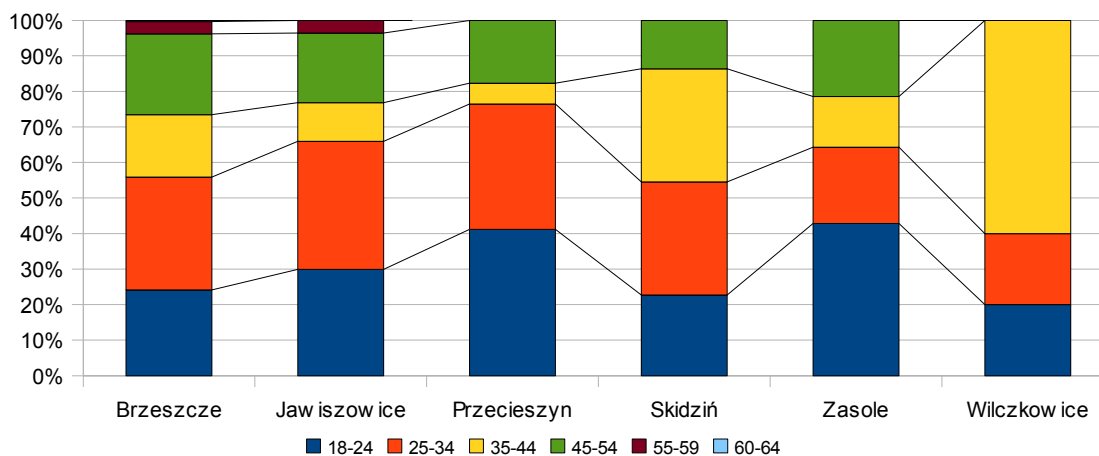
Wskaźnik procentowy bezrobocia na terenie sołectwa wskazuje, że bezrobotnymi osobami na terenie Zasola są osoby młode, w wieku od 18 do 34 lat, ponieważ biorąc pod uwagę sumę kategorii 18 – 24 lata i 25 – 34 lata jest ich dziewięć, co stanowi 64% ogółu bezrobotnych w sołectwie. Pozostałe osoby bezrobotne w sołectwie należą do grupy wiekowej 45 – 54 (21,4%) i 35 – 44 lata (14,3%). Nie ma wśród bezrobotnych osób w wieku 55 – 64 lata.

Struktura w wieku osób bezrobotnych w poszczególnych miejscowościach gminy Brzeszcze, stan na 10.02.2009 r.

Wiek	Brzeszcze		Jawiszowice		Przecieszyn		Skidziń		Zasole		Wilczkowice	
	liczba	% ogółu	liczba	% ogółu	liczba	% ogółu	liczba	% ogółu	liczba	% ogółu	liczba	% ogółu
18-24	70	24,14	58	29,9	7	41,18	5	22,73	6	42,86	1	20
25-34	92	31,72	70	36,08	6	35,29	7	31,82	3	21,43	1	20
35-44	51	17,59	21	10,82	1	5,88	7	31,82	2	14,29	3	60
45-54	66	22,76	38	19,59	3	17,65	3	13,64	3	21,43	0	0
55-59	10	3,45	7	3,61	0	0	0	0	0	0	0	0
60-64	1	0,34	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ogółem	290	100	194	100	17	100	22	100	14	100	5	100

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Oświęcimiu

Struktura wieku osób bezrobotnych w poszczególnych miejscowościach gminy Brzeszcze (%)

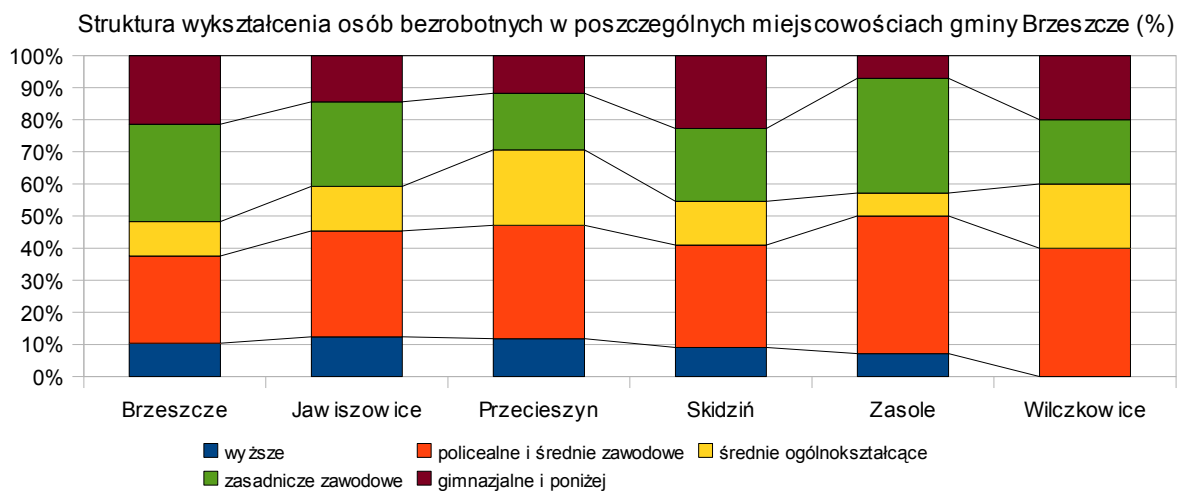

Większość z osób bezrobotnych w Skidzinie legitymuje się wykształceniem policealnym i średnim zawodowym (42,9%) lub zasadniczym zawodowym (35,7%). Pozostałe stopnie wykształcenia charakterystyczne są dla trzech osób, z których jedna ma wykształcenie wyższe, druga średnie ogólnokształcące, a trzecia gimnazjalne lub niższe.

Struktura w wykształceniu osób bezrobotnych w poszczególnych miejscowościach gminy Brzeszcze, stan na 10.02.2009 r.

Wykształcenie	Brzeszcze		Jawiszowice		Przecieszyn		Skidziń		Zasole		Wilczkowice	
	liczba	% ogółu	liczba	% ogółu	liczba	% ogółu	liczba	% ogółu	liczba	% ogółu	liczba	% ogółu
wyższe	30	10,34	24	12,37	2	11,76	2	9,09	1	7,14	0	0
policealne i średnie zawodowe	79	27,24	64	32,99	6	35,29	7	31,82	6	42,86	2	40
średnie ogólnokształcące	31	10,69	27	13,92	4	23,53	3	13,64	1	7,14	1	20
zasadnicze zawodowe	88	30,34	51	26,29	3	17,65	5	22,73	5	35,71	1	20
gimnazjalne i poniżej	62	21,38	28	14,43	2	11,76	5	22,73	1	7,14	1	20
Ogółem	290	100	194	100	17	100	22	100	14	100	5	100

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Oświęcimiu

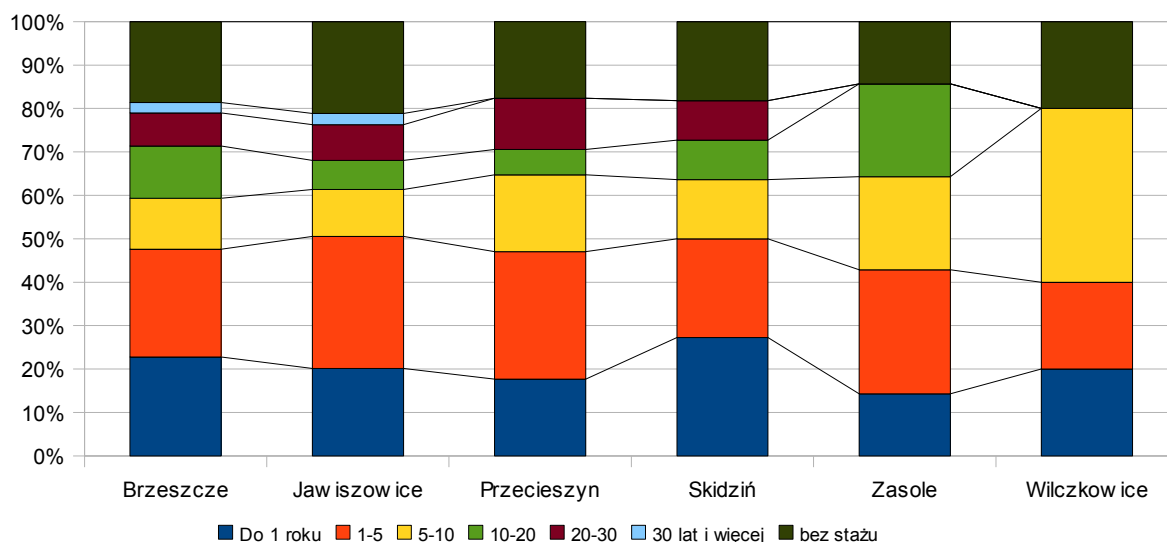
Wśród osób bezrobotnych w Zasolu przeważają osoby ze stażem pracy do roku do pięciu lat (4 osoby, tj. 26% ogółu). Po trzy osoby (21,4% ogółu) legitymują się stażem pracy w dwóch przedziałach – od 5 do 10 lat oraz od 10 do 20 lat. Po dwie osoby (14,3% ogółu) nie mają w ogóle stażu pracy lub mają go najwyżej rok, natomiast brak jest bezrobotnych ze stażem 20 i więcej lat.

Liczba osób bezrobotnych w gminie Brzeszcze według stażu pracy, stan na 10.02.2009 r.

Staż pracy ogółem	Brzeszcze		Jawiszowice		Przecieszyn		Skidziń		Zasole		Wilczkowice	
	liczba	% ogółu	liczba	% ogółu	liczba	% ogółu	liczba	% ogółu	liczba	% ogółu	liczba	% ogółu
Do 1 roku	66	22,76	39	20,1	3	17,65	6	27,27	2	14,29	1	20
1-5	72	24,83	59	30,41	5	29,41	5	22,73	4	28,57	1	20
5-10	34	11,72	21	10,82	3	17,65	3	13,64	3	21,43	2	40
10-20	35	12,07	13	6,7	1	5,88	2	9,09	3	21,43	0	0
20-30	22	7,59	16	8,25	2	11,76	2	9,09	0	0	0	0
30 lat i więcej	7	2,41	5	2,58	0	0	0	0	0	0	0	0
bez stażu	54	18,62	41	21,13	3	17,65	4	18,18	2	14,29	1	20
Ogółem	290	100	194	100	17	100	22	100	14	100	5	100

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Oświęcimiu

Struktura stażu pracy osób bezrobotnych w poszczególnych miejscowościach gminy Brzeszcze (%)

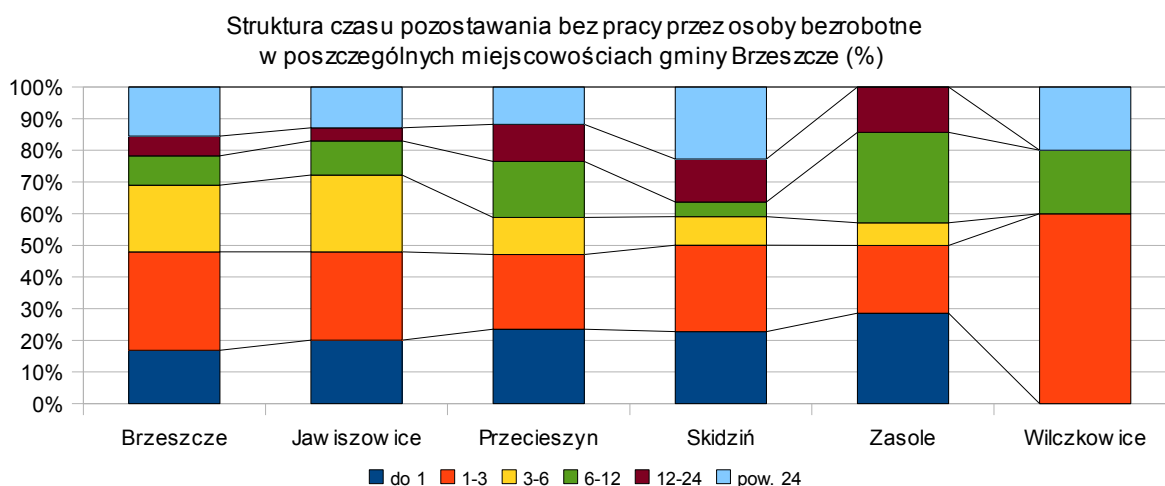

W Zasolu, w odróżnieniu od pozostałych sołectw, nie ma żadnej osoby pozostającej bez pracy dłużej niż dwa lata. Większość bezrobotnych pozostaje bez zatrudnienia krócej niż miesiąc lub od 6 do 12 miesięcy (po 4 osoby – 28,6%). Trzy osoby są bezrobotne od 1 do 3 miesięcy (21,4%), dwie osoby (14,3%) pozostają bez pracy od roku do dwóch, a jedna osoba (7,1%) nie ma pracy od 3 do 6 miesięcy.

Liczba osób bezrobotnych w gminie Brzeszcze według czasu pozostawania bez pracy w miesiącach, stan na 10.02.2009 r.

Czas pozostawania bez pracy w miesiącach	Brzeszcze		Jawiszowice		Przecieszyn		Skidziń		Zasole		Wilczkowice	
	liczba	% ogółu	liczba	% ogółu	liczba	% ogółu	liczba	% ogółu	liczba	% ogółu	liczba	% ogółu
do 1	49	16,9	39	20,1	4	23,53	5	22,73	4	28,57	0	0
1-3	90	31,03	54	27,84	4	23,53	6	27,27	3	21,43	3	60
3-6	61	21,03	47	24,23	2	11,76	2	9,09	1	7,14	0	0
6-12	27	9,31	21	10,82	3	17,65	1	4,55	4	28,57	1	20
12-24	18	6,21	8	4,12	2	11,76	3	13,64	2	14,29	0	0
pow. 24	45	15,52	25	12,89	2	11,76	5	22,73	0	0	1	20
Ogółem	290	100	194	100	17	100	22	100	14	100	5	100

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Oświęcimiu

Gospodarka rolna

Sołectwo Zasole, zresztą jak cała gmina, z racji swojego położenia w Kotlinie Oświęcimskiej należy do cieplejszych rejonów w Polsce, charakteryzuje się także długim okresem wegetacyjnym około 220 dni/rok. Średnia suma opadów atmosferycznych kształtuje się na poziomie około 700-900 mm rocznie na m². Wszystkie te elementy stwarzają korzystne warunki do produkcji rolnej. Strukturę gospodarstw rolnych cechuje duże rozdrobnienie. Wśród gospodarstw rolnych największą grupę stanowią gospodarstwa o powierzchni w przedziale od 1 do 2 ha. W strukturze upraw najczęściej miejsca zajmują uprawy zbóż i roślin okopowych. Produkcja zwierzęca to przede wszystkim hodowla zwierząt na własne potrzeby gospodarstwa rolnego. We wschodniej części sołectwa (od ul. Kostka Jagiełły oraz ul. Wypoczynkowej aż do rzeki Soły), z uwagi na cenne walory przyrodnicze wyznaczona została część Obszaru Specjalnej Ochrony Ptaków „Dolina Dolnej Soły” w ramach sieci Natura 2000, jest to miejsce występowania szerokiej gamy przedstawicieli avifauny, z których wiele gatunków zapisanych zostało w Polskiej Czerwonej Księdze gatunków zagrożonych wyginięciem. Odkrycie złóż węgla kamiennego w sąsiednich miejscowościach spowodowało, że okoliczne tereny utraciły swój pierwotny charakter rolniczy. Nowe miejsca pracy związane z przemysłem wydobywczym oraz niewielka powierzchnia gospodarstw rolnych (charakteryzująca się niską dochodowością) na terenie Zasola spowodowały, że działalność rolnicza stała zajęciem dodatkowym, a nie głównym źródłem dochodów mieszkańców.

Walory przyrodnicze

W dolinie rzeki Soły, okalającej gminę od strony wschodniej żyje około 100 gatunków ptaków i stanowi ona najcenniejsze siedlisko ptaków lęgowych⁹. Spotkać tu można bardzo rzadko występujące ślepowrony, bąki i zielonki. Corocznie gnieźdzą się tu łabędź niemy, krakwa, wodnik, kokoszka, krwawodziób, śmieszka, rybitwa rzeczna, brzączka i dziwonina. W otoczeniu rzeki zachowały się unikatowe, naturalne zbiorowiska lasów lęgowych i zbiorowiska nieleśne związane z dolinami rzek. W lasach i zaroślach nadrzecznych gniazdują m.in. dzięcioły: zielony i zielonosiwy, pustułka, słowik rdzawy, kwiczoł, świerszczak, strumieniówka, remiz oraz dziwonina. Łąki nad Solą zasiedlane są również przez tak rzadkie gatunki ptaków, jak świergotek łąkowy, pokląskwa czy kłaskawka.

⁹ Informacje o walorach przyrodniczych – źródło: folder promocyjny miasta i gminy Brzeszcze, VEGA Studio Adv. Tomasz Müller, 2008 r.

Malownicza jest także dolina Wisły ze starorzeczami zwanymi potocznie „wiśliskami”. W Dolinie Górnej Wisły położony jest ciekawy kompleks leśno-stawowy zwany „Nazieleniec”. Kompleks obejmuje kilkanaście stawów rybnych o łącznej powierzchni ponad 150 ha, przylegające obszary lasu mieszanego oraz nadwiślańskie łąki. Jak dowodzą dokumenty historyczne, zbiorniki na Nazielenicach i hodowlę ryb na tym terenie rozwijano już od XV wieku. Źródłem wody dla stawów na Nazielenicach jest wijąca się na tym terenie Młynówka – ciek łączący rzeki Sołę i Wisłę. Stawy stanowią wspaniałe środowisko życia dla wielu gatunków roślin i zwierząt. Szczególnie bogata jest strefa przybrzeżna tworzona przez liczne gatunki roślin wynurzonych, formujących piękne i bogate pasma szuwarów. Dodatkowo miłośnikom wędkarstwa atrakcyjne spędzanie czasu z wędką zapewniają stawy wodne w miejscowościach Skidziń i Wilczkowice, powstałe na skutek wydobycia żwiru a następnie zagospodarowane przez organizacje wędkarskie.

Kultura

Zabytki

Zabytki w gminie

Na terenie gminy Brzeszcze do rejestru zabytków wpisane są następujące obiekty:¹⁰

- Jawiszowice - Brzeszcze - budynek dawnej łaźni obozowej, latarnia obozowa w parku przy ul. Dworcowej, nr rejestru A-1629 z 29.12.1995;
- Jawiszowice - kościół p.w. św. Marcina z otoczeniem i starodrzewiem, nr rejestru A-81 z 9.01.1969 (A-1602/95 w księdze rejestrów dawnego woj. Katowickiego);
- Brzeszcze – kościół p. w. św. Urbana, nr rejestru A-71/M z 16.01.2007.

Zabytki nieruchome:

Najcenniejszym zabytkiem nieruchomym Gminy Brzeszcze jest niewątpliwie drewniany kościół p. w. św. Marcina z Tours w Jawiszowicach, wzniesiony w r. 1692, co zostało usankcjonowane wpisaniem go już w 1969 r. do rejestru zabytków.

Kościół parafialny w Brzeszczach pod wezwaniem św. Urbana wzniesiony w 1876 stanowi stosunkowo późny przykład budowli w stylu klasycystycznym. Jest to typowy przykład tak zwanego stylu józefińskiego, czyli budowli wzniesionej według „urzędowego” projektu powielanego z drobnymi modyfikacjami na terenach zaboru austriackiego.

Na uwagę zasługują występujące na terenie Jawiszowic murowane kapliczki o stosunkowo dużej kubaturze, znane nie tylko z bezpośredniego otoczenia kościoła parafialnego, ale też z miejsc przydrożnych usytuowanych z dala od centrum miejscowości. Obok nich na terenie całej Gminy liczne są kapliczki słupowe, zwłaszcza te z początku XX w., charakteryzujące się wysokim poziomem rzemiosła. Istotna dla krajobrazu kulturowego Gminy jest liczba obiektów związanych z techniką. Są to osiedla górnicze i infrastruktura techniczna związana z kopalnią w Brzeszczach oraz obiekty kolejowe, takie jak stacja kolejowa Jawiszowice - Jaźnik przy ul. Wiśniowej i nastawnia kolejowa przy ul. Lisica. Zjawiskiem najbardziej typowym dla Gminy i przez to niezwykle interesującym są jednak liczne domy mieszkalne reprezentujące określone, powtarzające się typy budynku. Są to:

- budynki drewniane wykonane w konstrukcji zrębowej, niekiedy z fragmentami murowanymi

¹⁰ Gminny program opieki nad zabytkami gminy Brzeszcze (...)

(z cegły bądź z popularnego na tym terenie żużla kotłowego). Są to budowle parterowe, kryte dachem dwuspadowym, z szalowanymi szczytami. W starszej redakcji występuje bielenie lub oblepianie gliną msze między belkami zrębu. Nowsza redakcja, występująca najliczniej, to niewielki dom o zwartej bryle i dwuizbowym układzie wewnątrz. Część budynków posiada nadal oryginalną stolarkę okienną i drzwiową, a niekiedy także oryginalne belki z inskrypcjami i datami.

- zabudowania Kolonii Górniczej, Nowej Kolonii i Kolonii Urzędniczej zróżnicowane pod względem formy zależnie od przeznaczenia, ale zachowujące wspólny kostium stylowy i detal architektoniczny. Są to budynki piętrowe, lub parterowe (w Kolonii Urzędniczej) nakryte dachami dwuspadowymi, charakteryzujące się zróżnicowaniem kolorystycznym i fakturowym (zestawienie cegły i tynku) oraz bogactwem detalu i podziałów architektonicznych modelowanych w cegle.

- budynki z terenów wiejskich, mieszkalne, na rzucie prostokąta, parterowe z użytkowym poddaszem, z dachem dwuspadowym, czasami naczółkowym lub półszczytowym, krytym dachówką cementową (pierwotnie lub wtórnie, w zależności od czasu powstania), ze zdobiacą ściany dekoracją ramową, tynkowany lub pozostawiony w surowej, czerwonej cegle, z koncentracją elementów zdobniczych (o określonym zestawie motywów) w szczytach budowli. Typowy jest też ich układ funkcjonalny, gdzie na osi budynku znajduje się przelotowa sień, po jednej jej stronie pomieszczenia (pomieszczenie) mieszkalne, a po drugiej – pomieszczenia gospodarcze. W najstarszej redakcji tego typu na osi występuje wnęka i murowane „przysiadki”. Prawdopodobnie jest to typ budynku przejęty z architektury miejskiej nieodległych Kęt.

- nowsza odmiana typowego budynku mieszkalnego charakteryzuje się niesymetryczną bryłą złożoną z części parterowej i piętrowej „wystawki”, ze szczytem w osi skrajnej budowli. Jest to typ budynku genetycznie nawiązujący do angielskich wzorów malowniczego historyzmu, uproszczony w kręgu niemieckojęzycznym i powielany w osiedlach robotniczych Śląska w 2 poł. XIX i pocz. XX w.

Ciekawą cechą domów murowanych jest zwyczaj datowania w szczycie budynku najlepiej widocznym od drogi. Umieszczana tam data była ryta bezpośrednio w tynku, względnie wykuwano ją na kamiennej tabliczce montowanej w szczycie elewacji. Przykłady takich dat wskazać można w bardzo wielu obiektach; obejmują one okres od 1892 (Jawiszowice, Janowiec 12) po 1947 (Jawiszowice, Bielańska 13). Warto odnotować, że daty na domach występowały też: na kominach, ryte w tynku, na metalowych chorągiewkach oraz we wnętrzach, na drewnianych belkach (głównie w domach drewnianych).

Zabytki ruchome:

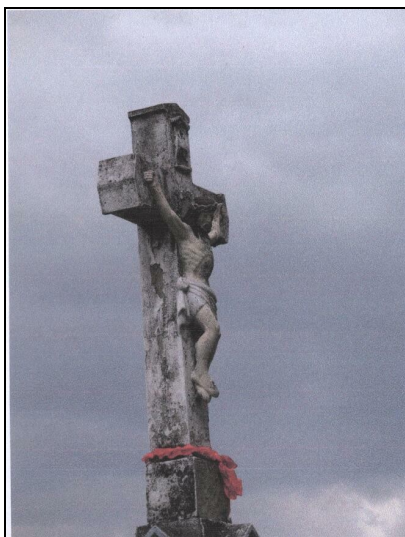
Zabytki ruchome skupione są w wyposażeniach kościołów w Jawiszowicach i Brzeszczach oraz występują w formie kapliczek przydrożnych.

Do najcenniejszych zabytków ruchomych w gminie należą:

- kompleksowe zabytkowe wyposażenie kościoła p. w. św. Marcina z Tours w Jawiszowicach;
- średniowieczna rzeźba Pieta (w prezbiterium) oraz obraz z wizerunkiem Matki Boskiej z Dzieciątkiem (w kaplicy dolnej) w kościele p. w. Matki Boskiej Bolesnej w Jawiszowicach.
- wyposażenie kościoła parafialnego w Brzeszczach z ołtarzem głównym z 1892, autorstwa krakowskiego snycerza Kazimierza Chodzińskiego oraz parą barokowych ołtarzy bocznych sprowadzonych w 1892 z kościoła Mariackiego w Krakowie.
- kapliczka św. Anny Samotrzcę z Brzeszcz, ul. Naziełńce, z datą 1619 (przekształcona 1844).
- wyposażenie czterech kaplic wokół kościoła p. w. św. Marcina z Tours w Jawiszowicach.
- kapliczki przydrożne z kamiennymi figurami świętych i kamiennymi krzyżami występujące we wszystkich wsiach gminy, datowane od schyłku XVIII w., po 1 ćw. XX w.
- belka z inskrypcją z 1869 r., pochodząca ze starego drewnianego domu stojącego niegdyś na tej posesji, zachowana w stodole przy domu w Jawiszowicach, ul. Biała.

Zabytki w sołectwie

W sołectwie można odnaleźć szereg obiektów wpisanych do gminnej ewidencji zabytkowej, w szczególności kapliczki i krzyże, jak również budynki mieszkalne:

Kapliczka – krzyż przydrożny, ul. Jasna, 1910 r.

Krzyż przydrożny, kamienny. Na czworobocznym cokole inskrypcja fundacyjna „/Na chwałę Bogu/ krzyż ofiarowali/ Jan i Maria Wojciechowcie 1910”. Wyżej na czworobocznym cokole reliefowe przedstawienie Najświętszej Marii Panny. Figura Chrystusa Ukrzyżowanego kamienna, pełnoplastyczna. Postacie polichromowane, farby złuszczone. Wartość historyczna, zabytkowa i krajobrazowa. Obiekt kwalifikujący się do wpisu do rejestru zabytków ruchomych.

Kapliczka szafkowa Św. Jana Nepomucena, ul. Kostka Jagielly, pocz. XX w.

Drewniana kapliczka szafkowa zawieszona na ścianie budynku gospodarczego w głębi posesji. We wnęce pełnoplastyczna, drewniana, polichromowana figurka św. Jana Nepomucena. Cenny przykład tradycyjnej sztuki ludowej. Wartość historyczna, zabytkowa i krajobrazowa.

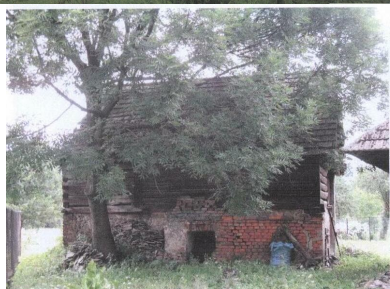

Kapliczka Najświętszej Marii Panny, ul. Kostka Jagielly (koło remizy OSP), 1904 r.

Kapliczka murowana z cegły, tynkowana (ahistoryczny tynk akrylowy wprowadzony podczas remontu po 2000). Nakryta daszkiem dwuspadowym. We wnęce przesłoniętej przeszkleniem pełnoplastyczna, polichromowana figura Najświętszej Marii Panny z Dzieciątkiem. (typowy wyrób dewocyjny z XX w.) Wartość historyczna i krajobrazowa.

Krzyż, usytuowany na grobli w północno – wschodnim narożniku zespołu Stawów Wrotnowskich, 1922 r.

Drewniany, prosty krzyż z tabliczką inskrypcyjną, bez postaci Chrystusa. Wymaga gruntownej konserwacji. Wartość historyczna i krajobrazowa.

Dom

Budynek drewniany, zrębowy, z lepionymi gliną omszeniami między belkami zrębu, w części bielony również w partii zrębu. Dobudówka murowana z cegły, nietynkowana, przeznaczona na cele gospodarcze. Parterowy, nakryty dachem dwuspadowym, półszczytowym, pokrytym dachówką cementową. Szczyt szalowany. Stolarka okienna oryginalna, dwuskrzydłowa, czteropolowa i wtórna z 2 poł. XX w. dwudzielna.

W zagrodzie **spichlerz** drewniany, zrębowy, na wysokiej kamienno – ceglanej podmurówce. Wartość historyczna, zabytkowa i krajobrazowa.

Cenny przykład drewnianego budownictwa tradycyjnego.

Instytucje kultury

Instytucje kultury w gminie

Gmina Brzeszcze to gmina górnicza...¹¹, tymi słowami rozpoczynają się często informacje o Brzeszczach. Myśląc górnictwo, widzimy oczyma wyobraźni węgiel, hałdy i krewkich mężczyzn wykonujących w pocie czoła swą ciężką pracę. Rzeczywiście, tradycja górnicza przez długie lata wyznaczała kierunek rozwoju tego śląsko - małopolskiego pogranicza. Dziś, za sprawą przemian społeczno gospodarczych także w sferze życia kulturalnego wiele się zmieniło.

Ośrodek Kultury w Brzeszczach w 2008 roku obchodził 25-lecie swego istnienia. Jego struktura i formy działalności zmieniały się przez lat. Odpowiadając na potrzeby mieszkańców stał się Centrum Aktywności Lokalnej, co zostało w 2003 r. potwierdzone oficjalnym certyfikatem. Ogólnopolskie Stowarzyszenie CAL, zrzeszające Centra Aktywności Lokalnej w grudniu 2008 r.

¹¹ Opracowanie dot. działalności Ośrodka Kultury i jego placówek - Ośrodek Kultury, Brzeszcze 2009.

prolongowało certyfikat na kolejne 5 lat. Integrując i aktywizując życie kulturalne gminy działamy w myśl zasady: "Pomóżmy ludziom, aby pomogli sobie sami".

Jak wykazują badania (Mapa Zasobów i Potrzeb Gminy Brzeszcze) Ośrodek Kultury jest postrzegany w środowisku jako lider w organizowaniu życia społecznego. Większość projektów i przedsięwzięć realizuje współpracując z lokalnymi samorządami, instytucjami, organizacjami społecznymi oraz przedsiębiorcami, często włączając się w ogólnopolskie akcje.

Zespół Ośrodka ma doświadczenie w realizacji projektów finansowanych ze środków zewnętrznych, tzn. z publicznych środków krajowych, unijnych a także prywatnych fundacji.

Ośrodek Kultury w Brzeszczach jest wydawcą lokalnego pisma „Odgłosy Brzeszcz”. Miesięcznik ukazuje się od stycznia 1992 roku, jego nakład obecnie wynosi obecnie 1600 egzemplarzy. Kolportaż obejmuje gminę Brzeszcze.

Spójny program integracyjny i aktywizacyjny w środowisku współtworzą wszystkie palcówki Ośrodka Kultury:

Siedziba główna, Brzeszcze:

W siedzibie głównej spotykają się:

- „Klub Nieprofesjonalnej Twórczości literackiej PIÓROMANI”
- Klubu PIWNICA Free Culture (dla młodych duchem)
- Uniwersytet KAŻDEGO WIEKU
- Zespół taneczny „SZALONE MAŁOLATY”
- Dziecięcy Zespół Pieśni i Tańca „ISKIERKI”
- ZESPOŁY REGIONALNE działające na co dzień w każdym sołectwie gminy
- BRYDŻYŚCI
- FILATELIŚCI
- WERNISAŻE i wystawy (dla miłośników sztuk plastycznych)
- warsztaty CERAMICZNE (uczestnicy od 2 do 100 lat)
- warsztaty TEATRALNE (dla dzieci i młodzieży)

Kino „WISŁA”:

- należy do Sieci Kin Studyjnych i Lokalnych
- dysponuje salą z 293 miejscami wyposażoną w nagłośnienie DOLBY STEREO
- prowadzi zajęcia edukacyjne w ramach Młodzieżowej Akademii Filmowej
- organizuje cykliczne imprezy: Przegląd Filmów Górskich i Sportów Ekstremalnych, Festiwal Filmów o Kobietach, Przegląd Filmów Podróżniczych, Akademia Filmu Francuskiego

Biblioteka Główna oraz jej filie:

- budynek Ochotniczej Straży Pożarnej - Brzeszcze
- budynek Szkoły Podstawowej - Jawiszowice
- budynek Domu Ludowego - Skidziń
- budynek Zespołu Szkolno – Przedszkolnego - Zasole
- budynek Domu Ludowego - Wilczkowice
- budynek Domu Ludowego - Bór
- budynek Ochotniczej Straży Pożarnej - Przecieszyn

W Bibliotece Główniej oraz w jej filiach czytelnicy znajdują wiele ciekawych tytułów, mogą też wziąć udział w organizowanych wydarzeniach, m.in.:

- Wieczory z Książką (czytelnicy dorośli)
- Spotkania pod Literką (grupy przedszkolne)
- Spotkania autorskie

- Konkurs literacki dla uczniów gimnazjów i szkół średnich

Placówki terenowe Ośrodka Kultury:

1. Hala Sportowa:

- korty tenisowe i boiska
- ścianka wspinaczkowa
- siłownia
- sala fitness
- lekkoatletyka

2. Basen „Pod Platanem”:

- grota solna
- siłownia
- sauna
- kawiarnia

3. Świetlice:

- Świetlica - Os. Szymanowskiego, Brzeszcze
- Świetlica - Os. Paderewskiego, Jawiszowice
- Świetlica – ul. Bielska (budynek OSP Jawiszowice)
- Świetlica – ul. Wyzwolenia (budynek OSP Przecieszyn)
- Świetlica – ul. Kostka Jagiełły 4 (budynek OSP Zasole)
- Dom Ludowy w Brzeszczach - Borze
- Dom Ludowy w Skidzinu
- Dom Ludowy w Wilczkowicach

4. Izba Pamięci w budynku "Willa", Brzeszcze

Stowarzyszenie na rzecz Gminy Brzeszcze „Brzost”

Celem działania Stowarzyszenia „Brzost” jest organizowanie i wspieranie przedsięwzięć, mających na celu ochronę, pielęgnowanie, poznawanie, dokumentowanie historii, tradycji i kultury Gminy Brzeszcze¹². Realizowane zadania:

„Milczący świadkowie naszej historii”, zadanie jest realizowane ze środków uzyskanych przez Stowarzyszenie „Brzost” w ramach konkursu ogłoszonego przez Urząd Gminy Brzeszcze dla organizacji pozarządowych. Jego celem jest m.in. renowacja i konserwacja kapliczek i krzyży przydrożnych usytuowanych na gruntach, których właścicielem jest Gmina Brzeszcze. W ramach tego zadania wykonane zostały prace renowacyjno – konserwatorskie:

- Figury św. Jana Nepomucena z 1779 r. w Skidzinu
- Krzyża z Grupą św. Jana i oryginalnego ogrodzenia z 1816 r. w Brzeszczach.

Najważniejsze osiągnięcia, zrealizowane projekty:

- Opracowanie i przygotowanie kilkunastu wystaw prezentujących sylwetki m.in. prof. dr hab. Kazimierza Bielenina, Feliksa Chowańca, Bolesława Skalskiego, płk. Mieczysława Bielenina, a także poświęcone wydarzeniom m.in. z okazji 100-lecia erygowania parafii p.w. św. Urbana, 120-lecia istnienia Kółka Rolniczego,
- Ufundowanie i odsłonięcie 2 tablic poświęconych mieszkańcom gminy Brzeszcze, walczącym o wolność w latach 1914 – 1921, oraz w czasie II drugiej wojny światowej,

¹² Źródło: internetowy serwis gminy Brzeszcze – <http://www.brzeszcze.pl/serwis-organizacji-pozarzadowych/>

- Opracowanie i wydanie 3 książek: „Szkice z przeszłości Brzeszcz, Jawiszowic, Przecieszyna, Skidzinia, Wilczkowic i Zasola”, „Kalendarium parafii św. Urbana w Brzeszczach”, „Karol Wojtyła biskup – kardynał - papież w życiu parafii św. Urbana w Brzeszczach”.
- Opracowanie i wydanie mapy: „Ścieżkami naszej historii, tradycji, kultury i przyrody”.
- Opracowanie i wydanie sześciu wzorów widokówek prezentujących dziedzictwo kulturowe i przyrodnicze gminy Brzeszcze”.

Instytucje kultury w sołectwie

Świetlica w Zasolu '2008

Oferta kulturalna skierowana była zarówno dla dzieci, młodzieży jak i dla kobiet. W poprzednim roku świetlicę odwiedziło 1789 osób. Wyznaczniem kierunków działalności były przeprowadzenie wśród społeczności ankiety, która pozwoliła ocenić satysfakcję odbiorców naszej oferty i wyznaczyła nowe wyzwania.

Największym sukcesem w roku 2008 było wystawienie Jasełek „W Betlejemskiej Szopce” w wykonaniu dzieci i młodzieży uczęszczającej na zajęcia teatralne w Świetlicy w Zasolu. Przez trzy miesiące pełni zapału uczestniczyli w przygotowaniach do przedstawienia. To przedsięwzięcie zgromadziło bardzo liczną widownię. Co miesiąc uczestniczą również w zajęciach:

- plastyczno – technicznych
- ceramicznych
- sportowych
- kulinarnych
- bibliotecznych
- świetlicowych

Dużym zainteresowaniem cieszyły się również wyjazdy na lodowisko, basen, halę sportową, do „Leśnego Parku niespodzianek w Ustroniu, „Lasku Cygańskiego”, imprezy plenerowe jak Dzień Dziecka oraz zabawy integracyjne, wspólne prądonki z kolegami z zaprzyjaźnionych placówek OK. Cyklicznie odbywały się warsztaty, spotkania dla kobiet pt. „Aktywność popłaca”. Były to warsztaty :

- florystyczne
- kosmetyczne
- fryzjerskie
- ceramiczne
- tworzenia biżuterii
- decoupage

Każdego miesiąca odbywają się zajęcia aerobiku. Dla dorosłych organizowane są również wyjazdy do Teatru Polskiego w Bielsku Białej, wycieczki na „Święto Kwitnącej azalii” do ogrodów w Pisarzowicach oraz na „Kolory Jesieni” do ogrodów w Goczałkowicach. Dużym powodzeniem cieszył się „Babski Comber”.

Koło Gospodyń Wiejskich w Zasolu

Koło Gospodyń Wiejskich w Zasolu oficjalnie zostało zarejestrowane w Sądzie Rejonowym w Krakowie w 1958 r. Jednak już w okresie przedwojennym istniało nieoficjalne zrzeszenie gospodyń wiejskich, które prowadziła Katarzyna Dusik.

Kolejnymi przewodniczącymi KGW w Zasolu były: Matyjasik Konstancja, Katarzyna Wójcik, Luranc Helena, Wójcik Monika, Wójcik Anna, Matyszkiewicz Krystyna, Żmudka Antonina, Maria Smielak, Danuta Wasztyl, Anna Kolasa, Sajdak Wanda i Zofia Wójcik – obecna przewodnicząca.

KGW przez cały czas swego istnienia współpracowało z OSP w Zasolu, Szkołą Podstawową i Przedszkolem Publicznym w Zasolu, parafią w Bielanych, Radą Sołecką, Spółką Pastwiskową, Świetlicą Wiejską, Biblioteką Publiczną w Zasolu, kapelą ludową „Zasolanie” oraz z Ośrodkiem Kultury Brzeszczach.

Praca organizacji służyła przede wszystkim wsi:

- wspomagała gospodynie w prowadzeniu gospodarstw domowych -poprzez organizowanie różnych szkoleń, kursów, konkursów, popularyzację i rozprowadzanie czasopism i publikacji książkowych z zakresu prowadzenia gospodarstwa i racjonalnego żywienia, rozprowadzanie piskląt, upowszechnianie nowych odmian warzyw, kwiatów, drzew i krzewów owocowych i ozdobnych, zwiedzanie pokazowych gospodarstw rolno – hodowlanych oraz nowoczesnie wyposażonych kuchni i łazienek;
- prowadziła wypożyczalnię sprzętu gospodarczego od momentu założenia Koła do chwili obecnej;
- była inicjatorką powstania przedszkola w naszej wiosce, występując z wnioskiem o jego utworzenie do Wydziału Oświaty w Oświęcimiu oraz pomagając w pracach remontowych, wykończeniowych i porządkowych, a także przy otwarciu przedszkola w prywatnym budynku;
- wspomogła finansowo budowę nowego przedszkola i ośrodka zdrowia oraz brała udział przy pracach budowlanych i porządkowych;
- organizowała różne wycieczki krajoznawczo – turystyczne i pielgrzymki oraz zabawy taneczne, dożynki i spotkania towarzyskie z różnych okazji.

Członkinie KGW corocznie biorą udział w dożynkach miejsko – gminnych, powiatowych i diecezjalnych oraz w lipcowych „Biesiadach z piosenką” w Brzeszczach. W roku 2002 spośród członkiń Koła utworzony został zespół regionalny o nazwie „Paświszczanie”.

Zespół „Paświszczanie” i Kapela „Zasole”

Zespół „PAŚWISZCZANIE” powstał w 2002 roku z inicjatywy zarządu Koła Gospodyń Wiejskich w Zasolu¹³. Kierownikiem zespołu jest Krystyna Żmudka. Oprawą muzyczną zespołu i kapeli zajmuje się Władysław Wróblewski. „PAŚWISZCZANIE” kultywują stare tradycje, zwyczaje, obrzędy, pieśni. Działania zespołu zmierzają w kierunku przekazywania tych treści młodemu pokoleniu.

Repertuar „PAŚWISZCZAN” stanowią pieśni ludowe o różnej tematyce i pieśni religijne: „Ojcowski dom”, „Sarenka”, „Nasi karpaccy bracia górale”, „Szła dziewczyna przez las”, „Łódeczka”, „Poleczka”, „Powiedźże mi raz”, „O królowo”, „Płyn wdzięczna pieśni”, kołеды oraz pastorałki. Zespół prezentuje również scenki teatralne obrazujące życie dawnej wsi: „Na nortak w mojoy dyziń”, „Jak się dawniej żniwowało”, „Legenda o dużym dole”, „Z wizytą u sfoczki”, „Rewia dawnej mody”, „Jak powstało Zasole”.

„PAŚWISZCZANIE” występują podczas imprez organizowanych przez Ośrodek Kultury

13 Źródło: strona internetowa Ośrodka Kultury w Brzeszczach www.ok.brzeszcze.pl/strona.php?grupa=587

m.in. na: Dożynkach, Majówce, Biesiadzie z Piosenką. Zespół współpracuje z Ochotniczą Strażą Pożarną w Zasolu – uświetnia swoimi występami uroczystości strażackie. Kapela i zespół uczestniczą w uroczystościach odpustowych oraz we mszy dożynkowej w kaplicy p.w. Matki Królowej Polski w Zasolu. Autorką scenariuszy jest Krystyna Żmudka. Zespół aktywnie włącza się w tworzenie nowych scenek. „PAŚWISZCZANIE” sięgają do swoich doświadczeń i zapamiętanych z dzieciństwa warunków życia na dawnej wsi, gwary. Często korzystają ze wspomnień najstarszych mieszkańców Zasola.

Zespół posiada strój śląski, natomiast Kapela strój krakowski. Próby odbywają się w remizie OSP na Zasolu. Zespół organizuje zabawę dochodową i festyn dożynkowy.

Osiągnięcia zespołu:

- II miejsce w Wojewódzkim Przeglądzie Teatrów Wiejskich w Wiśniowej za scenkę pt. „Jak się dawniej żniwowało” (2005)
- wyróżnienie w XXXII Przeglądzie Teatrów Regionalnych Małopolski za „Legendę o dużym dole” (2007)
- III miejsce w I Barbórkowych Potyczkach w Brzeszczach w kategorii zespołów śpiewaczych (2007)
- W ubiegłym roku 16 czerwca zespół obchodził 5-lecie, a kapela 25-lecie swojego istnienia. Z tej okazji na Zasolu odbyła się wielka uroczystość.

Edukacja

Edukacja w gminie:

Prowadzenie i utrzymanie szkół podstawowych, gimnazjów i przedszkoli na terenie gminy Brzeszcze, a także wykonywanie, z pewnymi wyjątkami, innych zadań gminy w zakresie oświaty należy do Gminnego Zarządu Edukacji w Brzeszczach. Obecnie w gminie funkcjonują cztery przedszkola, trzy zespoły szkolno – przedszkolne, trzy szkoły podstawowe, dwa gimnazja, a ponadto dwie szkoły powiatowe. Ilość nauczycieli i uczniów w placówkach oświatowych na terenie gminy przedstawia poniższa tabela:

Ilość nauczycieli i uczniów w placówkach oświatowych w gminie Brzeszcze w roku szkolnym 2008/2009

Placówki / gimnazja	Uczniowie ogółem	Oddziały	Ilość nauczycieli
Gimnazjum nr 1, Brzeszcze	339	15	43
Gimnazjum nr 2, Brzeszcze	354	15	41
RAZEM gimnazja:	693	30	84
Placówki / szkoły podstawowe	Uczniowie ogółem	Oddziały	Ilość nauczycieli
Szkoła Podstawowa nr 1, Brzeszcze	294	15	36
Szkoła Podstawowa nr 2, Brzeszcze	471	22	39
Szkoła Podstawowa, Jawiszowice	274	12	26
Szkoła Podstawowa, Skidziń	87	6	16
Szkoła Podstawowa, Przecieszyn	74	6	13
Szkoła Podstawowa, Zasole	32	3	6
RAZEM szkoły podstawowe:	1232	64	136
Placówki / przedszkola	Dzieci	Oddziały	Ilość nauczycieli
Przedszkole nr 1, Brzeszcze	140	6	12
Przedszkole nr 2, Brzeszcze	131	6	16
Przedszkole nr 3, Brzeszcze	145	6	12
Przedszkole nr 4, Jawiszowice	125	5	11
Przedszkole, Skidziń	41	2	4
Przedszkole, Przecieszyn	46	2	4
Przedszkole, Zasole	36	2	4
RAZEM przedszkola:	664	29	63
Placówki / szkoły powiatowe	Uczniowie ogółem	Oddziały	Ilość nauczycieli
Powiatowy Zespół nr 6 Szkół Zawodowych i Ogólnokształcących w Brzeszczach	480	20	42
Powiatowy Zespół Nr 7 Szkół Agrotechnicznych i Zawodowych w Jawiszowicach	309	14	37
RAZEM szkoły powiatowe:	789	34	79

Źródło: Gminny Zarząd Edukacji w Brzeszczach, Dyrekcje szkół powiatowych.

Edukacja w sołectwie:

Zespół Szkolno – Przedszkolny nr 2 w Zasolu ogółem liczy 68 uczniów. Do Publicznego Przedszkola uczęszcza 36 przedszkolaków, podzielonych na 2 oddziały. Pierwszy oddział - „Smerfiki”, dzieci 3 i 4 letnie, natomiast drugi oddział - „Smerfy”, dzieci 5 i 6 letnie. Natomiast do Szkoły Podstawowej uczęszcza 32 uczniów, którzy uczą się w klasach I-III.

W roku szkolnym 2008/2009 została utworzona strona internetowa, która zawiera najważniejsze informacje dotyczące działalności naszej placówki - www.zsp2zasole.cba.pl

Nauczyciele przedszkola w drugim okresie roku szkolnego 2008/2009 opracowali i wdrażają program „Być obywatelem już w przedszkolu”, którego celem jest kształtowanie szacunku dla swojego kraju i swojej małej ojczyzny oraz myślenia w kategoriach obywatel Europy i świata.

Głównym priorytetem w b.r. szkolnym jest opracowanie i cykliczne wdrażanie programu „Zasole - tu wszystko się zaczęło” z okazji 100-lecia szkoły, które będziemy obchodzić w 2013 roku.

Największym osiągnięciem uczniów naszej szkoły jest ich udział w powiatowym konkursie ortograficznym „Mistrz ortografii”, którego reprezentantami są: Angelika Pasternak, uczennica klasy II i Szymon Wojak, uczeń klasy III. Ponadto zespół nauczycieli opracował regulamin dot. wdrażania zwyczaju nadawania tytułu „Smerfnego Przedszkolaka” za wybitną osobowość dziecka 6 letniego oraz przyznawania tytułu „Mądrała Roku” uczniowi klasy III za wybitne osiągnięcia dydaktyczne.

Kalendarium dziejów Szkoły Podstawowej w Zasolu:

- 1910 – Szkoła Ludowa jednoklasowa mieszana oparta na urzędowej podstawie – Okrąg Szkolny Bialski w Zasolu Łęckim.
- 1913 – nowo wybudowana szkoła zostaje poświęcona i oddana do użytku.
- 1922 – szkoła przemianowana na Szkołę Powszechną.
- 1931 – otrzymanie i poświęcenie sztandaru szkoły.
- 1932 – utworzenie drugiej klasy w szkole.
- 1939 – nauka zostaje zawieszona, gdyż w szkole zakwaterowano oddział niemieckiej Szkoły Granicznej.
- 1 XII 1943 – władze okupacyjne zezwoliły na prowadzenie nauki w szkole.
- 1945/46 – obowiązkiem szkolnym zostały objęte dzieci w wieku 7 – 16 lat.
- 1948/49 – dzieci, które ukończyły klasę czwartą kontynuują naukę w innych szkołach.
- 1966 – szkoła otrzymuje tytuł Opiekuna Miejsc Pamięci Narodowej. Uczniowie szkoły przyjmują patronat i opiekują się pomnikiem Kostka Jagiełły.
- 1969 – przy szkole powstaje Towarzystwo Przyjaciół Dzieci, prowadzona jest również świetlica TPD.
- 1973 – sztandar został spisany z inwentarza szkolnego i przekazany księdzu proboszczowi parafii Bielany.
- 1976 – uroczyste otwarcie szkoły po generalnym remoncie połączone ze ślubowaniem klas pierwszych.
- 1981/82 – Szkoła Podstawowa w Łękach Zasolu zostaje filią Szkoły Podstawowej w Skidzinie.
- 3 V 1990 – do szkoły po wielu latach wraca sztandar.
- 2000/2001 – przeniesienie szkoły do nowego budynku. Uroczysta Gminna Inauguracja nowego roku szkolnego.
- 2001/2002 – utworzenie Zespołu Szkolno - Przedszkolnego nr 2 w Zasolu.
- 20 IV 2003 – uroczystość 90 – lecia Szkoły Podstawowej w Zasolu. Nadanie Zespołowi Szkolno – Przedszkolnemu nr 2 w Zasolu imienia Kostka Jagiełły oraz poświęcenie sztandaru.
- 2008/2009 – Gminna Inauguracja nowego roku szkolnego. Utworzenie dwóch oddziałów przedszkolnych.

Sport

Sport w gminie

Główne obiekty sportowo - rekreacyjne gminy skupione są w Brzeszczach, w rejonie ulicy Ofiar Oświęcimia. Należy do nich stadion, hala sportowa oraz kryta pływalnia „Pod platanem”. Głównym użytkownikiem i zarazem opiekunem stadionu jest Klub Sportowy „Górnik” Brzeszcze, natomiast obiektem hali sportowej i pływalni zarządza Ośrodek Kultury.

Korzystający z pływalni mają do dyspozycji: duży basen kąpielowy o wymiarach 25m x 12,5m, mały basen rekreacyjny z funkcją basenu do nauki pływania o wymiarach 6m x 12,5m, jacuzzi, zamkniętą zjeżdżalnię, urządzenia do masażu i odnowy biologicznej. W budynku basenu znajduje się także sauna, grota solna, siłownia, solarium oraz kawiarnia z małą gastronomią. Na terenie basenu można zakupić akcesoria pływackie, stroje kąpielowe, zabawki dla dzieci.

W hali sportowej istnieje możliwość:

- gry w piłkę nożną, siatkówkę, koszykówkę, w tenisa ziemnego (2 korty), w tenisa stołowego (2 stoły),
- uprawiania lekkoatletyki i gimnastyki,
- korzystania z siłowni,
- korzystania ze ścianki wspinaczkowej
- aerobik, step.

Sport w sołectwie

Na terenie sołectwa nie działa żaden klub sportowy. Aktywność w tym zakresie spoczywa na Zespole Szkolno – Przedszkolnym, natomiast młodzież korzysta z oferty Ludowego Klubu Sportowego w pobliskim Skidzinie.

Organizacje społeczne

Poza organizacjami wymienionymi w poprzednich fragmentach niniejszego dokumentu (Koło Gospodyń Wiejskich w Zasolu, Zespół „Paświszczanie” i Kapela „Zasole”) na terenie sołectwa działają następujące organizacje społeczne:

Ochotnicza Straż Pożarna w Zasolu

OSP Zasole powstała w 1954 r., w rok po utworzeniu gromady Zasole¹⁴. Nowo wybrany Zarząd zobowiązał komendanta do mobilizacji miejscowej młodzieży w szeregi OSP. Starania komendanta przyniosły efekt - do OSP wstąpiło dziewięciu druhów. W takim składzie OSP działała do 1957 r., kiedy funkcję komendanta objął Józef Chromik.

W tym okresie organizacji i tworzenia dużej pomocy udzielili druhowie z Łęk. Zarząd OSP Zasole wraz z druhami podjął decyzję o zakupie nowej motopompy. Za pieniądze uzyskane z uroczystości jej przekazania zwrócono zaciągniętą pożyczkę, a z uzyskanej nadwyżki zakupiono

14 Źródło: OSP Zasole.

sztandar, który został wykonany przez siostry zakonne z Wilamowic. Poświęcono go i przekazano jednostce w 1958 r. Uzyskany dochód z tej uroczystości pozwolił na zakup mundurów wyjściowych dla całej jednostki oraz konnego wozu strażackiego od OSP Jawiszowice. W tym czasie jednostka borykała się z dużymi problemami lokalowymi. Cały osprzęt i wyposażenie mieściły się w prywatnym gospodarstwie gospodarza jednostki. Zarząd czynił usilnie starania, aby zdobyć poparcie i pomoc Urzędu Miasta i Gminy w Brzeszczach w budowie własnego lokum. Przy dużym zaangażowaniu druhów i lokalnej społeczności w 1979 r. rozpoczęto budowę. Środki na realizację pozyskano z organizacji imprez dochodowych, dobrowolnych składek ludności, oraz dotacji UMiG Brzeszcze, Urzędu Wojewódzkiego i innych organizacji. Z uzyskanych środków zakupiono potrzebne materiały, a czynem społecznym mieszkańców został wybudowany i przekazany w 1981 r. do użytku Dom Strażaka. Jego budowa trwała zaledwie 31 miesięcy. Od momentu przekazania do chwili obecnej funkcję jego administratora pełni OSP, na barkach której spoczywa utrzymanie go w należytych stanie.

W nowym obiekcie, oprócz OSP, lokum znalazły również inne organizacje, tj. Koło Gospodyń Wiejskich, Związek Młodzieży Wiejskiej, zespoły muzykujące i śpiewające, biblioteka wiejska, okresowo przedszkole, oraz wszyscy mieszkańcy biorący udział w zebraniach, szkoleniach, czy imprezach okolicznościowych.

Po usilnych staraniach zarządu OSP został przydzielony samochód marki Żuk, który Komenda Rejonowa w Pszczynie przekazała jednostce w 1983 r. W rok później w dowód uznania za dobrą pracę na rzecz pożarnictwa oraz osiągnięte wyniki w wyszkoleniu młodych druhów ta sama Komenda przydzieliła i przekazała OSP Zasole nową motopompę typu P05 „Polonia”. Uroczystość jej przekazania zbiegła się z 30- leciem istnienia naszej jednostki, a odbyło się to w 1984 r. W tym samym roku powstał przy OSP zespół wokalny - instrumentalny. Z własnych środków zakupione zostały potrzebne instrumenty i stroje. Zespół działał bardzo aktywnie na terenie sołectwa, gminy i brał udział w wyjazdach. W 2000 r. przekształcił się w zespół ludowy „Zasolanie”, a następnie zmienił nazwę na „Paświszczanie” i pod tą nazwą działa do dziś.

W okresie od 1981 r. jednostka zakupiła umundurowania dla 23 członków czynnych i 22 członków sekcji członków sekcji młodzieżowych, które zostały powołane do życia w 1983 r. Za całokształt działalności Zarząd Wojewódzki w Katowicach nadał OSP w Zasolu sztandar jako symbol ofiarnej i wiernej służby pożarnej, a uchwałą Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Katowicach w 1985 r. nadano jednostce Złotą odznakę Zasłużonemu w Rozwoju Województwa Katowickiego. Od początku istnienia jednostki druhowie strażacy nie szczędzili sił biorąc udział we wszystkich pracach społecznych na rzecz poprawy życia w sołectwie między innymi: budowy drogi, budowy sieci wodociągowej, gazowej, budowy przedszkola wiejskiego, ośrodka zdrowia, kaplicy. W latach 2000-2001 druhowie oczyścili, zrekultywowali i zagospodarowali działkę o powierzchni 1.70 ha przekazaną w użytkowanie - umową użyczenia przez Spółkę Pastwiskową. Ogromnym wysiłkiem druhów i z pomocą sponsorów przekształcono ją w teren sportowo - rekreacyjny. Zbudowano na niej plac ćwiczeń wraz z urządzeniami boiska do gry w siatkówkę i parking, zasadzono drzewa i krzewy.

Rok 2000 okazał się dla jednostki rokiem szczęśliwym - w sierpniu Rada Miejska w Brzeszczach oraz Zarząd Gminy Brzeszcze przekazały jednostce samochód pożarniczy marki Jelcz 315-004, po kapitalnym remoncie.

W 2004 r. ukończono rozpoczętą rok wcześniej inwestycję zabudowy konstrukcji metalowej do zamontowania syreny alarmowej, którą należało przenieść z dachu remizy, aby uniknąć dalszej dewastacji budynku ze względu na coraz bardziej pojawiające się pęknięcia.

W czerwcu 2004 r. OSP w Zasolu świętowała jubileusz 50-lecia istnienia. W dowód uznania za dotychczasową pracę i zaangażowanie jednostce nadany został przez Prezydium Zarządu Oddziału Wojewódzkiego Związku OSP RP w Krakowie, a ufundowany przez Burmistrza Gminy Brzeszcze i Radę Miejską nowy sztandar. Jubilatka doznała również niezwykle wyróżnienia – za zasługi dla umocnienia ochrony ppoż. Na terenie swojego działania, uchwałą Prezydium Zarządu

Głównego Związku OSP RP, OSP Zasole otrzymała Srebrny Medal za zasługi dla pożarnictwa.

Na przestrzeni istnienia członkowie OSP oprócz działań statutowych czynnie uczestniczyli w życiu społecznym i kulturalnym sołectwa. Oprócz wyjazdów do działań ratowniczych druhowie nasi brali udział w różnorodnych uroczystościach i imprezach:

- zabezpieczeniu pielgrzymek Ojca św. Jana Pawła II oraz Benedykta XVI
- corocznych pielgrzymkach strażaków do Sanktuarium w Łagiewnikach oraz na Jasną Górę
- uroczystościach kościelnych tj. Czuwaniu przy Grobie Pańskim, Procesji Zmartwychwstania, Bożym Ciele, odpustach.
- Gminnych obchodach Dnia Strażaka, Święta Niepodległości
- Dożynkach Gminnych

Z myślą o naborze nowych członków jednostka organizuje co roku dzień otwartej strażnicy. Akcja ta przeprowadzana jest głównie z myślą o dzieciach szkolnych i przedszkolnych, a polega na zapoznaniu dzieci ze sprzętem, sposobem alarmowania oraz zasadami ochrony przeciwpożarowej. Spotkania takie kończą się pamiątkowymi zdjęciami, rozdaniem dzieciom słodczy i ogólną radością wszystkich. Inną formą propagowania zasad ppoż. oraz działalności OSP jest zachęcanie uczniów szkoły podstawowej i gimnazjum do uczestnictwa w Turnieju Wiedzy Pożarniczej - zaznaczyć należy, że były lata, w których młodzież z sołectwa wykazywała się w tej dziedzinie sporą wiedzą, zajmując w ogólnej klasyfikacji znaczące miejsce.

Jednym z najważniejszych zadań każdego druha jest podnoszenie swojej sprawności i umiejętności w obsłudze sprzętu. Czynnikiem mobilizującym są tutaj zawody sportowo - pożarnicze członków czynnych, MDP i oldboyów.

W latach 2000 - 2008 jednostka wzbogaciła się o nowy sprzęt, umundurowanie, przeprowadziła w budynku wiele remontów. Środki na ten cel pozyskała z różnych źródeł, a mianowicie większość środków to opłaty czynszowe z wynajmowanych lokali, wpłaty na działalność statutową od osób indywidualnych, zbiórki pieniężne – czyli rozprawdanie kalendarzy i w niewielkim stopniu - składki członkowskie.

W swojej działalności OSP nie skupia się tylko na potrzebach i problemach wewnątrzorganizacyjnych. Przychylając się do prośby Zarządu Spółki Pastwiskowej w 2006 r. druhowie przepracowali wiele godzin w czynie społecznym przy ścinaniu drzew, karczowaniu i porządkowaniu pastwisk wiejskich i budowie przepustu. Wykonanie tych prac w znacznym stopniu poprawiło bezpieczeństwo oraz ogólną estetykę sołectwa.

Wychodząc naprzeciw potrzebom lokalnej społeczności OSP Zasole użycza nieodpłatnie sali widowiskowej wraz z zapleczem na różnego rodzaju uroczystości, spotkania, zebrania, szkolenia.

Klub Seniora

Klub Seniora powstał z inicjatywy Łucji Stokłosa w maju 1997 r. Liczył wówczas 25 członków, obecnie jest ich 36. Siedzibą Klubu jest świetlica Ośrodka Kultury w Zasolu. Na spotkania, na które przychodzą emeryci KWK „Brzeszcze” omawiane są sprawy dotyczące środowiska a także działalności kulturalnej. Klub Seniora organizuje spotkania towarzyskie: imieniny, andrzejki, opłatek, prażone oraz liczne wycieczki krajoznawcze (Wieliczka, Bieszczady, Mazury, Ziemia Sandomierska, Góry Świętokrzyskie, Szlakiem Piastów – Toruń – Biskupin – Gniezno, Kotlina Jeleniogórska, Kotlina Kłodzka – Praga).

Spółka Pastwiskowa

Spółka Pastwiskowa dla zagospodarowania wspólnoty gruntowej w Zasolu została utworzona na podstawie Decyzji Wydziału Rolnictwa i Leśnictwa Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w Oświęcimiu zgodnie z zarządzeniem Ministra Rolnictwa oraz Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dn. 29.04.1964 r. Wykaz z 23.11.1964 r., dołączony do statutu spółki, obejmuje nazwiska 73 udziałowców we wspólnocie gruntowej, a ich udziały były proporcjonalne do posiadanych gruntów. Swą działalność opierała na statucie przyjętym w 1964 r., jej pierwszym prezesem był p. Józef Chromik.

Spółka obejmowała swym działaniem ponad 20 ha pastwisk. Utrzymywała pastwiska w kulturze rolnej (rozbijanie kretowisk, nawożenie), prowadziła prace rekultywacyjne i wprowadziła kwaterunkowy wypas. Środki na swą działalność pozyskiwała poprzez:

- pobieranie opłat za spaśne
- wypracowanie dniówek
- za przejazdy przez tereny wspólnoty do żwirowiska
- dotacje z Wydziału Rolnictwa UW w Katowicach na rekultywację pastwiskową

W połowie lat 50 na terenie spółki zostało wybudowane przedszkole oraz Wiejski Ośrodek Zdrowia, które wraz z działką zostały nieodpłatnie przekazane UG. W latach 90 został nieodpłatnie przekazany teren pod budowę Kaplicy. Część pastwisk nad Sołą została przekazana na Skarb Państwa, część zabrała woda.

Obecnie Spółka gospodaruje na 8,28ha, z czego około 4,5 ha dzierżawi p. W. Waligóra. Około 2 ha zajmują tereny pod Strażnicą, parkingiem oraz tereny rekreacyjne, które dzierżawi OSP w Zasolu, a około 0,9 ha przygotowana jest do na podziału na działki budowlane do sprzedaży i drogi dojazdowe do posesji.

Analiza SWOT

SWOT (Siły, Słabości, Szanse, Zagrożenia):

SILY (STRENGTHS) – wewnętrzne czynniki mające lub mogące mieć pozytywny wpływ na rozwój miejscowości, wyróżniające miejscowość w sposób korzystny w otoczeniu, tworzące podstawy dla rozwoju, podnoszące atrakcyjność i konkurencyjność w oczach mieszkańców, inwestorów, osób odwiedzających.

SŁABOŚCI (WEAKNESSES) – wewnętrzne czynniki mające lub mogące mieć negatywny wpływ na rozwój miejscowości, utrudniające rozwój i realizację zamierzeń, braki w potencjałach, obniżające pozycję miejscowości zarówno w oczach mieszkańców jak i podmiotów zewnętrznych.

SZANSE (OPPORTUNITIES) – czynniki w otoczeniu sprzyjające lub mogące sprzyjać rozwojowi miejscowości, umożliwiające eliminowanie słabości, wzmacnianie sił, uruchamianie nowych kierunków rozwoju.

ZAGROŻENIA (THREATS) – czynniki w otoczeniu utrudniające lub mogące utrudniać rozwój miejscowości, stanowiące bariery w przełamywaniu dzisiejszych trudności i blokujące możliwości podejmowania działań w różnych, istotnych z punktu widzenia rozwoju miejscowości dziedzinach.

Mocne strony¹⁵: – Położenie w dolinie Soły – Dobra infrastruktura komunikacyjna – Akweny wodne – Soła – Tereny zielone, lasy – Zespół Szkolno Przedszkolny – Świetlica OK – Boiska – Tereny przeznaczone pod działalność gospodarczą I zabudowę jednorodzinną	Słabe strony: – Położenie w dolinie Soły – Zły stan ciągów komunikacyjnych (dróg) – Mała liczba mieszkańców – Brak zakładów produkcyjnych – Mała aktywność wśród mieszkańców
Szanse: – Napływ przedsiębiorców – Napływ ludności – Rozwój turystyki – zwiększenie bezpieczeństwa na drodze – budowa ronda na skrzyżowaniu w Zasolu – Budowa chodnika wzdłuż najbardziej ruchliwych dróg w Sołectwie – Regulacja Soły	Zagrożenia: – Soła i Młynówka – częściowe podtopienia

¹⁵ Analiza SWOT – efekt prac grupy „zasolańskiej” podczas warsztatów poświęconych przygotowaniu planów odnowy miejscowości.

Wizja rozwoju

Wizja rozwoju sołectwa jest spójna ze Strategią Rozwoju Społeczno – Gospodarczego Miasta i Gminy Brzeszcze, Lokalną Strategią Rozwoju na lata 2007 – 2015 dla Lokalnej Grupy Działania „Dolina Soły”, której gmina Brzeszcze jest członkiem, jak również ze strategiami rozwoju województwa i kraju.

Oczywistym jest, iż najbliższe sołectwu są strategie gminy Brzeszcze i LGD „Dolina Soły”. Wizja rozwoju gminy Brzeszcze to *gmina o wiejskich walorach i miejskich standardach, przywiązana do tradycji, zdecydowana na rozwój*. Aktywność samorządu lokalnego w celu realizacji misji jest podporządkowana czterem ogólnym celom strategicznym:

Cel I – Zróżnicowanie gospodarki lokalnej

Cel II – Aktywne kształtowanie przestrzeni z zachowaniem zasad ochrony środowiska

Cel III – Otwarta polityka społeczna uwzględniająca potencjał i potrzeby lokalnej społeczności

Cel IV – Inwestowanie we wszechstronny rozwój dzieci i młodzieży

Z kolei wizja LGD „Dolina Soły” brzmi następująco:

Obszar LGD „Dolina Soły” jest obszarem czystym ekologicznie i bezpiecznym, atrakcyjnym turystycznie dzięki wykorzystaniu zasobów geograficzno - przyrodniczych i kulturowo - historycznych, miejscem przyjaznym do zamieszkania - dobrze skomunikowanym z innymi regionami, z łatwo dostępnymi miejscami pracy, wypoczynku i uprawiania sportów, z bogatą ofertą kulturalną, zarówno dla młodzieży, jak i ludzi starszych.

Cele szczegółowe LGD „Dolina Soły” w oparciu o analizę SWOT:

1. Rozwój turystyki, szczególnie kulturowej i wokół zbiorników wodnych.
2. Zachowanie dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego.
3. Poprawa oferty rekreacyjno - sportowej i kulturalnej.
4. Rozwój przedsiębiorczości i zwiększenie ilości miejsc pracy na wsi poza turystyką.
5. Aktywne społeczeństwo m.in. poprzez zwiększenie stopnia pozyskiwania środków z zewnątrz.

Przy uwzględnieniu powyższych dokumentów - Zasole w 2015 roku to przede wszystkim miejscowość czysta ekologicznie i potrafiąca czerpać korzyści z tego tytułu. Walory przyrodnicze wsi, w szczególności związane z bogactwem wód, lasów, z jednej strony zobowiązują do dbania o nie w maksymalnym stopniu, z drugiej jednak strony dają szeroką podstawę do wykorzystania ich w rozwoju turystyki i umożliwieniu społeczeństwu aktywnego wypoczynku i dbałości o zdrowie i kondycję fizyczną.

Rozwój turystyki i usług dla ludności wymaga zapewnienia na obszarze wsi bezpieczeństwa, w tym przypadku szczególnie związanego z występowaniem zagrożenia powodziowego, jak również złego stanu ciągów komunikacyjnych (zła jakość nawierzchni, występowanie szczególnie niebezpiecznych miejsc, brak chodników). Bardzo ważne jest zapewnienie rozbudowanej infrastruktury technicznej o wysokich standardach oraz bazy sportowo – rekreacyjnej i hotelowej. W tym celu niezbędne jest wytworzenie klimatu przyjaznego przedsiębiorczości – zakładaniu i prowadzeniu przedsiębiorstw, w szczególności związanych z tzw. przemysłem „czasu wolnego”.

Zapewnienie właściwej infrastruktury i bezpieczeństwa wymaga sporych nakładów finansowych, dlatego też poszerzenie kręgu przedsiębiorców, związanych zwłaszcza z turystyką i rekreacją oraz zapewnienie terenów budowlanych dla nowych mieszkańców powinno zagwarantować odpowiednie dochody w budżecie gminy, a sukcesywne pozyskiwanie środków zewnętrznych na inwestycje pozwoli szybciej i efektywniej zrealizować zamierzone cele.

Aktywne, wspólne spędzanie czasu wolnego przez dzieci i rodziców pozwala budować trwałe więzi rodzinne. Realizacja wizji i priorytetowych zamierzeń wymaga jednakże przede wszystkim aktywności mieszkańców, integracji międzypokoleniowej, jak również umiejętności współdziałania mieszkańców, organizacji i instytucji dla osiągnięcia dobra wspólnego. Konieczne jest zatem utrzymanie systemu współpracy instytucji z organizacjami i mieszkańcami, wsparcia lokalnych inicjatyw i przedsięwzięć oraz kształtowania poczucia tożsamości.

Planowane zadania i przedsięwzięcia z zakresu odnowy wsi

Jakkolwiek odnowa i rozwój wsi powinna zakładać podejmowanie różnorodnych działań i inwestycji, na potrzeby niniejszego dokumentu przyjęty został zakres działań mieszczący się w katalogu projektów dopuszczonych do dofinansowania w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013, Działanie „Odnowa i rozwój wsi”. W tym duchu przyjęty został również montaż finansowy, zakładający dofinansowanie projektu / projektów w ramach ww. Działania, pominięte zostały natomiast inne działania i programy, których zadaniem jest wsparcie obszarów wiejskich w innym zakresie.

W trakcie prac nad Lokalną Strategią Rozwoju (LSR) LGD „Dolina Soły” i przy okazji warsztatów poświęconych przygotowaniu planów odnowy miejscowości dla poszczególnych sołectw w gminie Brzeszcze, wytypowane zostały przedsięwzięcia, których zrealizowanie jest korzystne z punktu widzenia przyjętych priorytetów rozwoju - zarówno obszaru działania „Doliny Soły”, jak i poszczególnych sołectw w gminie Brzeszcze. Założeniem jest również zgodność tych wizji / priorytetów ze strategią rozwoju gminy.

Strategia LGD „Dolina Soły” zakłada wsparcie przedsięwzięć wspólnych dla całego obszaru działania LGD zgodnych z celami określonymi w ww. strategii. W ramach tych przedsięwzięć zakłada m.in. dofinansowanie w poszczególnych sołectwach gmin – partnerów obiektów związanych z kulturą i turystyką oraz sportowo – rekreacyjnych. Dodatkowo, priorytetowym zadaniem LGD jest budowa ścieżki rowerowej łączącej wspomniane gminy.

W trakcie warsztatów i po ich zakończeniu potwierdziły się w znacznym stopniu wskazane w ramach prac nad LSR kierunki rozwoju sołectw gminy Brzeszcze i zadania służące ich urzeczywistnieniu. Wdrożenie w życie wskazanej powyżej wizji rozwoju sołectwa Zasole wymaga zrealizowania co najmniej następujących zadań z zakresu odnowy wsi:

Miejsce rankingowe projektu	Nazwa projektu	Instytucja realizująca projekt	Okres realizacji projektu	Koszt realizacji w zł (brutto)
1.	„Na Żabińcu” - budowa centrum rekreacyjno – sportowego w Zasolu	Gmina Brzeszcze	2010 - 2015	Brak danych (b.d.)
2.	Wytyczenie, budowa i oznakowanie tras rowerowych	Gmina Brzeszcze	2010 - 2015	b.d.
3.	Remont i wyposażenie świetlicy Ośrodka Kultury w Zasolu	Gmina Brzeszcze	2010 - 2015	b.d.
4.	---	---	---	---

Źródło: opracowanie własne na podstawie Lokalnej Strategii Rozwoju LGD „Dolina Soły” oraz warsztatów poświęconych przygotowaniu planów odnowy miejscowości

System wdrażania i monitoringu

Początkiem systemu wdrażania i monitoringu Planu Odnowy Miejscowości Zasole na lata 2009 – 2015 jest przyjęcie POM uchwałami zgromadzenia wiejskiego Zasola oraz Rady Miejskiej w Brzeszczach.

Ocena efektywności POM będzie dokonywana corocznie przez zespół przedstawicieli Urzędu Gminy, Rady Miejskiej w Brzeszczach oraz Liderów lokalnej społeczności Zasola. Wspomniany zespół będzie również odpowiedzialny za działania informacyjne i promocyjne POM. Co najmniej raz w roku będzie dokonywana aktualizacja POM w oparciu o nowe zadania zgłaszane przez Radę Miejską, Radę Sołecką, Burmistrza. Dokonane zmiany będą zatwierdzane przez Radę Miejską w Brzeszczach w konsultacji z Radą Sołecką.

Gmina Brzeszcze jako instytucja wdrażająca będzie odpowiedzialna za składanie wniosków aplikacyjnych do instytucji grantodawczych, kontrolę formalną składanych wniosków, ich zgodności z procedurami i z zapisami w POM, monitorowanie wdrażania poszczególnych projektów, upowszechnianie informacji o współfinansowaniu realizowanych projektów przez UE.